

# BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2017. gada 4. – 10. novembris

Nr. 41 (1507)

Lasiet tīmeklī  
[www.brivalatvija.lv](http://www.brivalatvija.lv)

## LATVIEŠI LĪKSMO ZVIEDRIJĀ

AIRA MIKELSONE



Foto: Raitis Freimanis

Ar sirsniņu atklāšanu, vērienīgu Lielkoncertu un Ģimenes dienu Stokholmā krāšņi izskanējuši Latviešu Reģionālie kultūras svētki, veltīti Latvijas Simtgadei.

No 20. līdz 22. oktobrim Zviedrijas galvaspilsētā Stokholmā notika krāšņi Kultūras svētki, ko rīkoja Eiropas Latviešu apvienība sadarbībā ar Zviedrijas Latviešu apvienību. Tie ir līdz šim vērienīgākie latviešu kultūras svētki Ziemeļvalstīs kopš 1989. gada VI Eiropas trimdas latviešu dziesmu svētkiem Helsingborgā, Zviedrijā. Reģionālie Kultūras svētki Stokholmā pulcēja gandrīz 400 dalībnieku – dejotājus, koristus, folkloristus, amatniekus un citu nozaru pārstāvjus no deviņām Eiropas valstīm.

“Prieks un pateicība, sirds sil-

tums un smaidoši cilvēki ir augstākais gandarijums par padarīto darbu, kas tik daudziem cilvēkiem sniedza piepildījumu un svētku izjūtu. Ļoti pateicos visiem, kas noticēja Reģionālo kultūras svētku idejai, palīdzēja un joprojām palīdz to īstenot,” stāsta Eiropas Latviešu apvienības Kultūras referente un kultūras svētku idejas autore Inguna Grietiņa-Dārziņa. Viņa piebilst, ka Stokholmā notikušie svētki ir nu jau otrie reģionālie kultūras svētki Eiropā – pirmie aprīļa beigās notika Īrijā, Dublinā. Sniedza neizmērojamu pacilātības sajūtu, jaunu pieredzi un viziju nākotnei. “Visi gandrīz 400 dalībnieki un tikpat skatītāji vienotā kopīgā latvietības dvēseles stīgā trīs dienu garumā. Par to milzīgs paldies visiem maniem kollegām un mūsu sadarbības

partneriem! Kopā izdevās izcili!”, saka Inguna Grietiņa-Dārziņa.

20. oktobrī Stokholmā ieradās svētku dalībnieki, kā arī virsdiriģenti un virsvadītāji, kuŗi pievakarē Latvijas vēstniecībā tikās svētku atklāšanas pieņemšanā kopu mākslinieciskajiem vadītājiem, viesiem, rīkotājiem un sadarbības partneriem. 21. oktobrī svētku apvienotie kuŗi aizvadīja mēģinājumu cēlienu Dziesmu svētku virsdiriģentu Agitas Ikaunieces un Inta Teterovska, Eiropas dziesmu svētku virsvadītāju Ingunas Grietiņas-Dārziņas un Ilmāra Millera vadībā, savukārt deju kopu dalībnieki tikās spraigajās, choreografa un Deju svētku virsvadītāja Jāņa Purviņa vadītajās meistarklasēs, kā arī kopmēģinājumā un Eiropas Deju svētku virsvadītājas Jo-

lantas Strazdiņas vadītajos kopmēģinājumos.

Reģionālo kultūras svētku kulminācija bija sestdienas, 21. oktobra, vakara Lielkoncertā ar Latvijas Simtgades Dziesmu un deju svētku repertuārā balstītu programmu, kā arī ipašo Latvijas Simtgades karoga godināšanas ceremoniju “Karoga ceļš”, kuŗu idejiski dāvanā Latvijai sarūpējuši jaunieši 2x2 nometnē. Lielkoncertā svētku uzrunas teica Latvijas Republikas vēstnieks Zviedrijas karalistē Marģers Krams, Latvijas kultūras ministres padomniece Selga Laizāne, ELA priekšsēdis Kristaps Grasis un svētku idejas autore un projekta vadītāja Inguna Grietiņa-Dārziņa, svētku Rīcības komitejas vadītāja Ieva Reine.

(Turpinājums 2. lpp)



LIGITA KOVTUNA

## Pārmaiņu laiks ir klāt!

Par trimdas preses nākotni



Aivars Sinka



Aija Ebdena



Juris Rozītis



Ieva Reine



Kristaps Grasis



Māris Slokenbergs

Tā vien gribējās virsrakstā likt zināmos Raiņa vārdus: “Pastāvēs, kas pārvērtīsies,” taču šoreiz BLIK (*Brīvās Latvijas* izdevēju kopa) gadskārtējā sēdē Rīgā notika ne vairs raimoti filozofiskā garā, bet, ņemot vērā reālo situāciju attiecībā uz abonētu skaita straujo kritumu un finan-

ciālajām rūpēm, – gluži praktiskā un lietišķā gaisotnē. Proti, tika konkrēti iezīmētas turpmākās darbības aprises, lai vēsturiskā trimdas prese, kas pārdzīvojuši daudzus gadu desmitus, turpinātu pastāvēt un būt nodarīga, nē, nepieciešama latviešiem ārpus Latvijas un, pro-

tams, interesanta arī tautiešiem Latvijā.

Sēdē piedalījās: BLIK priekšsēdis Aivars Sinka (Lielbritānija), Aija Ebdena (Vācija/Latvija), Juris Rozītis un Ieva Reine (Zviedrija), Kristaps Grasis (Vācija, ELA), Māris Slokenbergs (DVF un viesnīcas “Radi un Draugi”, kā arī DV val-

des pārstāvis), kā arī šo rindu autore. Klāt nebija Nīla Ebdena (Vācija; novēlam viņam drīzu izveseļošanās!) un Terēzes Bogdanovas (Anglija), kuŗa piedalījās sēdē telefoniski. Viņas vērtējumu/vērtējumu izmantojam kā jaunā koncepta formulējumu, un to lasiet turpinājumā. (Turpinājums 2. lpp)

Latvieši  
Sibirijā  
3. lpp.

“Divu ātrumu”  
Latvija  
5. lpp.

Daugavas  
Vanagu  
aktuālitātes  
6. lpp.

Rīgas Latviešu  
biedrība pošas  
svētkiem  
7. lpp.

Ko par to  
domājat jūs?  
8. lpp.

Trimdas  
bērnbērns  
Kārlis Streips  
9. lpp.

Ielūkojieties!  
11. lpp.



# Pārmaiņu laiks ir klāt!

(Turpināts no 1. lpp.)

Atšķirībā no agrāko gadu BLIK un redakcijas sēdēm, netika tērēts laiks “šķēpu laušanai” par tāmes pozīcijām, jo pēdējo gadu laikā ir panākta savstarpēja uzticēšanās un izdevēju cieša sadarbība ar redakciju uz abpusējas ieinteresētības pamata. Optimismu vairo uzvara, resp., finanču piešķirums 8198,78 eiro apmērā no Sabiedrības integrācijas fonda, kas kalpo ne vien kā nozīmīgs ekonomisks atbalsts, bet arī kā gandarījums par labi veiktu darbu.

Tātad – šoreiz darba sarunas bija vērstas nākotnes virzienā. Redakcijas sēdē svētdien, 29. oktobrī, “toni uzdeva” Kristaps Grasis, nākot klajā ar konstruktīvu piedāvājumu Simtgades ietvarā izveidot jauna modeļa mediju, kas pārliecinoši turpinātu esošās trimdas preses tradīciju un pastāvēšanu. “Tam jābūt mērķim ar reālu piedāvājumu” (Kristaps Grasis), un tā aprises lasiet šā raksta beigās. Kā vienprātīgi nolēma sēdes dalībnieki, pamats ir, turklāt rūpīgi saglabāts ar mūsu abonentu un atbalstītāju pūlēm. Te vēlreiz jāpiemin Daugavas

Vanagu fonds Lielbritānijā un Latviešu Nacionālā padome Lielbritānijā – liels paldies!

Redakcija arī saņēma atzinīgus vārdus par mūsu avīžu – *Brīvā Latvija* un *Laiks* – saturu, īpaši no Kristapa, kas pastāstīja par savu “lasišanas ieradumu”, proti, ik dienu vienu stundu viņš atraujoties no darba, lai vienkārši sēdētu un izlasītu avīzes!

Runājot par BL sadarbību ar Amerikas ilgdzīvotāju *Laiks* – īstenībā abu avīžu pastāvēšana līdz šai dienai ir abu daļējās apvienošanās rezultāts. Un tas dod pamatu uzskatīt, ka trimdas plašsaziņas līdzekļiem tiešām pēc iespējas jārod kopīgas sadarbības ceļi. (PBLA sēdes dienās šoruden sanāca saruna ar Amerikas igauņu sabiedrības aktīvistu *Erik Suuberg* no Bostonas. Viņš pastāstīja, ka Amerikas igauņu avīzes – *Laika* analoga abonementu skaits jau kādu laiku ir zem tūkstoša, un tas joprojām pastāv, pateicoties Amerikas igauņu apvienības ikgadējam finanču atbalstam.)

Darba gaitā notika arī speciālas izdevēju sēdes viesnīcās “Radi un Draugi” viesmīlīgajās telpās, kur tika apspriesti finanču

rādītāji un pieņemts nākamā – 2018. gada budžets, Aivars Sinča pieredzes apmaiņas nolūkos tikās arī ar šobrīd Latvijā neatkarīgākā un profesionāli spēcīgākā nedēļraksta *Ir* žurnālistu Paulu Raudsepu.

Tātad – uz priekšu! Turpināsim abonēt *Brīvo Latviju* un *Laiku*, pirksim skaistos Mākslas kalendārus un nepadosimies globālās virspusības un paviršu ziņu “kaņģājienu”!

Piedāvājam jūsu ievēribai sēdes laikā tapušās jaunā koncepta aprises un aicinām uz sadarbību.

**Laikraksti, ko trimdas latvieši aizsāka, lai uzturētu savstarpējo komunikācijas saikni un latviešu valodu, tagad ir jāturpina jaunā veidolā, lai saglabātu to jaunajai latviešu diasporai.**

**Atjaunotā medija saturs** turpinās kalpot vēsturiskās trimdas preses galvenajiem mērķiem:

- stiprināt informatīvo saikni starp latviešiem ārzemēs un starp diasporu un Latviju;
- dokumentēt un saglabāt vēsturei diasporas dzīvi un sabiedrisko darbību, kas kļūst aizvien plašāka;
- sniegt neatkarīgu un kvalitatīvu informāciju no pirm-

avotiem par Latvijas politiku, tautsaimniecību, kultūru un sociālajām norisēm;

- to visu aprakstīt labskanīgā un pareizā latviešu valodā, par virsuzdevumu stādot tautiešu, īpaši jaunākās paaudzes, nacionālās pašapziņas un piederības Latvijai stiprināšanu.

**Atjaunotā medija forma** – respektējot t.s. vecās trimdas intereses (viņi sastāda nozīmīgāko abonentu loku), kā arī joprojām aktuālo avīžu lasīšanas paradumu lielā mūsdienu sabiedrības daļā, saglabāt avīzes drukāto versiju, līdz ar digitālo formu un tai pievienot audiovizuālās un tīmekļa platformas.

**Abonentu un lasītāju loks** nākotnē tiek lēsts attiecīgi 4-5 tūkstoši un 15-20 tūkstoši, ņemot vērā, ka avīze joprojām tiek pasūtīnāta vai piegādāta organizācijām, bibliotēkām, draudzēm, vēstniecībām u. c. Daudzpusīgā un mūsdienīgā veidā pasniegta informācija, komentāri un raksti par diasporas pašu rīkotām aktivitātēm un personībām ir veids, kā tieši ieinteresēt potenciālos abonentus un lasītājus.

**“Starta kapitāls”** – esošais abonentu un atbalstītāju loks; reklāmas tirgus paplašināšana, piedāvājot tās izvietošanu visās medija platformās, g. k. tīmekļa vidē; līdzdalība Latvijas valsts institūciju un sabiedrisko fondu konkursos, vienlaikus pārliecinoši argumentējot spēcīga diasporas medija vajadzību un nozīmi saskaņā ar Nacionālās attīstības programmā paredzētajiem uzdevumiem, kā arī atgādinot par diasporas ekonomisko pienesumu Latvijas ekonomikā.

**Sabiedrības partneru** lokā iecerēts aicināt diasporas medijus, Latvijas pašvaldības un valsts institūcijas; uzņēmējus; privātpersonas.

Šī informācija tiks nosūtīta iespējamo sadarbības partneru lokam, un to pārstāvji tiks aicināti uz konferenci Anglijā, Straumēnos nākamā gada sākumā. Taču ikviens ir lūgts rakstīt savus priekšlikumus un ieteikumus jau tūlīt, nākt domubiedru pulkā. Savas vēstules adresējiet redakcijai – e-pasts [redakcija@brivalatvija.lv](mailto:redakcija@brivalatvija.lv) vai Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011.

Lai top!

## LATVIEŠI LĪKSMO ZVIEDRIJĀ

(Turpināts no 1. lpp.)

Pēc Lielkoncerta, īsi pēc plkst. 21, sekoja saviesīgs vakars ar dančiem un balli kopā ar grupu “Stokholmas spēlmaņi” (Zviedrija), kapelu “Vecie draugi” (Latvija) un Arta Neilanda vokāli instrumentālo grupu (Zviedrija).

Svētki turpinājās svētdien, 22. oktobrī, kad no plkst. 12 līdz 16 Ģimenes dienas ietvaros *Fryshuset* saietā namā notika svētdienas koncerts ar deju, folkloras kopu, ansambļu un koŗu uzstāšanos, danču un amatu darbnīcām un amatnieku tirdziņu, kurā varēja iegādāties Ziemeļvalstīs un Latvijā dzīvojošu latviešu meistarū darinātus līnu izstrādājumus, rotas un porcelāna traukus, kā arī gardumus no Latvijas.



Treniņstunda astoņām deju kopām Jānis Purviņš iesāka ar mītisku stāstu par Deju lieluzveduma “Māras zeme” idejisko izcelsmi. Kopā piedalījās ap pusotra simta dejuotāju // Foto: Ieva Reine



Foto: Raitis Freimanis



Latviešu deju soļu treniņstunda Jāņa Purviņa vadībā // Foto: Ieva Reine



Sabiedrības integrācijas fonds

Publikācijas šai numurā sagatavotas ar Sabiedrības integrācijas fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

## LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

## VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

Latvija  
100Ar dziesmām sagaida  
Latvijas Simtgadi Sibīrijā

Latvijas Simtgades svētki kopā ar viesiem no Latvijas šogad svinēti arī Krievijā, Krasnojarskas apgabala Ačinskā. Lai piedalītos šajos simtgades svētkos, uz Ačinsku kultūrizglītojošā braucienā devās Saldus novada Druvas kultūras nama folkloras kopa un kapela, kopumā 10 dalībnieku. Brauciens noritēja projekta "Latvijas Simtgades svētki Ačinskā, Krasnojarskas apgabalā" ietvaros.



Projekta vadītāja Ļuba Kapteina uzsver: "Svarīgi tieši šajā laikā Krievijā dzīvojošiem latviešiem atgādināt svarīgākos Latvijas vēstures faktus un notikumus, iepazīstināt ar Kultūras ministrijas izstrādāto Latvijas Simtgades svētku piecu gadu programmu, iesaistīt tautiešus latviešu patriotisko un tautasdziesmu un rotaļu meistarklasēs." Piemēram, Ačinskā un tuvējos ciemos – Gornij, Boļsoi Ului, Krasnaja Zarja – Saldus pagasta Druvas kultūras nama folkloras kopa "Druvas Zemturi" vadīja patriotisko dziesmu un latviešu tautasdziesmu sešas meistarklases. Folkloras kopa īpaši šim braucienam bija sagatavojusi programmu latgaliešu valodā, jo apmeklētājās vietās daudz dzīvo latvieši, kuŗu senči savulaik izceļojuši no Latgales. Viesi vietējai latgaliešu biedrībai uzdevināja latviešu patriotisko dziesmu tekstus un melodijas, tautasdziesmu krājumus, lai arī turpmāk Sibīrijas latvieši varētu mācīties un dziedāt latviešu dziesmas. Svētkos Ačinskā noritēja arī viktorīna "Latvijai 100". Tai sadarbojoties ar Latvijas Okupācijas muzeja Izglītības nodaļas vadītāju Ingunu Roli, sagatavoti jautājumi gan par Latvijas vēsturi, dabas vērtībām, izciliem cilvēkiem. Viktorīnas dalībnieki, kuŗi atbildēja uz jautājumiem, balvā saņēma Latvijas Simtgades biroja izveidotas atklātnes ar Latvijas ainavām. Viesi no Druvas ne tikai uzstājās, mācīja tautiešiem dziedāt un svinēt svētkus, bet arī vāca materiālus Latvijas Universitātes Humānāro zinātņu fakultātes Dialektoloģijas un toponimikas kabinetam, intervējot Krievijā dzīvojošos tautiešus.

\*\*\*

## Kas ir šī gada Latvijas skaistākā lauku saimniecība?

Jau septīto gadu notika par tradīciju kļuvisais "Skaistākās lauku saimniecības" konkurss. Galveno nomināciju – "Skaistākā lauku saimniecība 2017" – saņēma Grasbergu ģimene no Zilūžu

saimniecības Kocēnu novadā. Svinīgā pieņemšanā pie Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa un Ivetas Vējones kundzes balvas un atzinības šogad saņēmušas kopumā 10 saimniecības no Jelgavas, Kocēnu, Kuldīgas, Ķekavas, Naukšēnu, Rucavas, Skrīveru, Smiltenes un Vecpiebalgas novada.

"Cik prasmīgi mēs spēsim izmantot Latvijas lauku dotās iespējas, tik veiksmīgi attīstīsies Latvija. Prieks par saimniekiem, kuŗi sakārto ne tikai savas lauku sētas, bet ar savu pieniesumu rūpējas arī par visu valsti. Īpaši gribu pateikties tām saimniecībām, kuŗās redzam dzīvojam un strādājam dažādas paaudzes. Tā mēs ieaudzinām savos bērnos mīlestību uz darbu, mīlestību uz Latviju," sacīja konkursa "Skaistākā lauku saimniecība" patrons Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

\*\*\*

Latvijā notiks Baltijas valstu  
Simtgadei veltīts Baltijas  
Drāmas forums

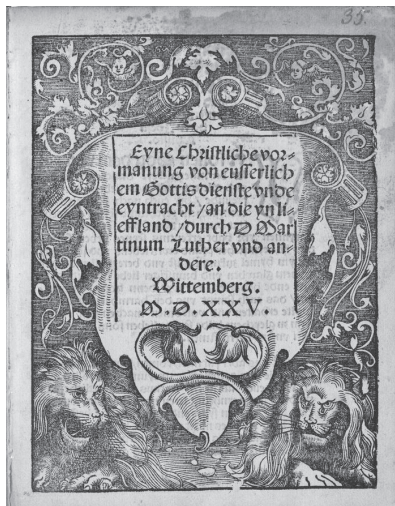
Sagaidot Baltijas valstu Simtgades, no 2017. gada 4. līdz 12. novembrim Latvijā notiks Baltijas Drāmas forums (BDF), kas ir starptautisks ikgadējs Baltijas valstu teātra mākslas notikums, kas vienkopus pulcē visu trīs Baltijas valstu teātra praktiķus un teorētiķus, ļaujot iepazīt un novērtēt rīkotājvalsts sasniegumus nacionālās drāmatūrgijas laukā. Šobrīd Latvijas teātru aktuālajā repertuārā kopumā iespējams saskaitīt teju 100 iestudējumu, kas balstīti nacionālajā drāmatūrgijā: tur atrodamas gan latviešu klasikas darbu jaunas interpretācijas, gan savu laiku pārdzīvojusi padomju laika drāmatūrgija, gan iestudējuma procesā tapuši oriģināldarbi. Latvijā ieradīsies 70 kaimiņvalstu teātra profesionāļu, kuŗiem ir sastādīta programma ar iespēju noskatīties izrādes ar tulkojumu angļu valodā.

\*\*\*

Reformācijai 500:  
Kāpēc Lutera rakstīja  
vēstījumus rīdziniekiem?

31. oktobrī apritēja tieši piecsimt gadu kopš reformācijas sākuma. Vācu mācītāja Mārtiņa Lutera šajā dienā 1517. gadā Vitenbergā publicētais 95 tezes aizsāka kustību, kas pārveidoja Eiropu. Luterisms spēcīgi ietekmēja arī tā laika Livonijas kultūru un latviešu valodas attīstību, jo savos vēstījumos rīdziniekiem Lutera mudināja dibināt skolas, aicināja pārtraukt vardarbību un atcerēties, kādam ir jābūt patiesam kalpojumam Dievam. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā atklāta reformācijas piecsimtgadei veltīta izstāde "Luters. Pagrieziena". Andris Levāns, Latvijas Universitātes vēstures profesors, izstādes kurators, stāsta: "Tie ir trīs ļoti svarīgi mūsu izstādes eksponāti – tā saucamie "Sentbrief" jeb vēstījumi rīdziniekiem, rēveliešiem, tērbatiešiem un citiem kristiešiem Livonijā, ko Lutera sarakstīja un lika iespiest. Tie nonāca Livonijā 1523.-1525. gadā. Ir ļoti interesanti paņemt šīs pavisam nelielās grāmatīņas rokā

šodien un izlasīt pirmos vārdus, kas iespiesti uz 1523. gada izdevuma vāka. Tie skan: "Mūsu izmeklētiem mīļiem draugiem Kristū Rīgā, Rēvelē, Tērbatā."



Vitenbergā iespiests Lutera vēstījums Rīgā (1525). *Eyne Christliche vormanung von eusserlichem Gottesdienste vnde eyntrecht, an die yn lieffland / durch D Martinum Luther vnd andere [Johann Bugenhagen und Melcher Hoffman]. Wittenberg, [Melchior Lotter, 1525]*

Vārdi, ko Lutera 1524. gadā veltīja rīdziniekiem, ir – ka jādibina skolas un mazāk jāseko naudas garam. 1525. gadā viņš aicināja pārtraukt vardarbību, aicināja uz satību un aicināja atcerēties, kādam ir jābūt patiesam kalpojumam Dievam. Iespējams, tajā brīdī livonieši sajūtās īpaši.

\*\*\*

Noteikta Latvijas–Krievijas  
valsts robežas  
demarkācijas līnija

25. oktobrī Ārlietu ministrijā tika parakstīti Latvijas un Krievijas valsts robežas demarkācijas gala dokumenti: Demarkācijas karte, Robežas apraksts, Robežzīmju protokoli, Robežzīmju koordinātu un augstuma katalogs un Nobeiguma protokols. Tos parakstīja demarkācijas komisijas līdzpriekšsēde no Latvijas puses – ģenerālkonsule Sanktpēterburgā Irina Mangule un no Krievijas puses – ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Aleksejs Obuchovs.



Svinīgo pasākumu atklāja Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs, pateicoties demarkācijas komisijai par paveikto darbu. Uzrunā viņš uzsvēra, ka juridiski definēta un demarkēta valsts robeža veicina ne tikai Latvijas drošības stiprināšanu, bet tā ir nepieciešama efektīvai cīņai pret nelegālo imigrāciju un organizēto noziedzību. Tā kā Latvijas robeža ar Krieviju ir arī ES ārējā robeža, sakārta robežlīnija ir nepieciešama, lai Latvija varētu pilntiesīgi pildīt Šengenas līguma dalībvalsts funkcijas.

(Turpinājums 4. lpp.)

**ZVIEDRIJA.** Latvijas vēstnieks Zviedrijā Mārgers Krams tikās ar Latvijas pārstāvjiem LIAA organizētajā stendā lielākajā Zviedrijas tūrisma izstādē, kas veltīta senioriem. Latvijas stendā bija pārstāvēti arī Latvijas reģionu tūrisma biroji, kas piedāvāja daudzveidīgu pakalpojumu klāstu, tematiskās ekskursijas, medicīnas tūrisma un aktīvās atpūtas iespējas. Publikas interesi piesaistīja arī amatniecības meistaru prezentētie lina izstrādājumi, jostu aušana un ziļu vainagu darināšana. Sarunā ar tūrisma nozares ekspertiem vēstnieks apsprieda iespējamo tālāko sadarbību un nepieciešamību popularizēt aktīvās atpūtas iespējas Latvijā.

**VĀCIJA.** Vēstniecība diasporas organizācijas iepazīstināja ar savu pasākumu un notikumu plānu Latvijas Simtgades svinēšanai, kā arī informēja par diasporas politikas jautājumiem, projektu iesniegšanas kārtību un citām aktualitātēm. Tikšanās mērķis ir arī veicināt ciešāku sadarbību un koordināciju diasporas organizāciju starpā un ar vēstniecību. Sarunās būs pārstāvētas 12 latviešu diasporas biedrības no visas Vācijas. Pēdējo gadu laikā diasporas organizācijas izrādījušas lielu aktivitāti, t.sk. ar Ārlietu ministrijas atbalstu veiksmīgi īstenojot vairākus vērienīgus projektus, savās aktivitātēs iesaistot arvien vairāk tautiešu. Pēc oficiālajiem datiem, Vācijā šobrīd dzīvo aptuveni 40 tūkstoši Latvijas valstspiederīgo.

**IGAUNIJA.** 28. oktobrī Tartu norisinājās Latvijas un Igaunijas valstu Simtgadēm veltīta konference "Tartu loma Latvijas un Igaunijas nacionālajā atmodā 19. gs.". Konference veltīta latviešu un igauņu nacionālās atmodas pirmsākumiem, spilgtām personībām latviešu un igauņu atmodas kontekstā un mūsdienu sadarbības iespējām starp Latviju un Igauniju. Konference norisinājās Igaunijas Nacionālajā muzejā Tartu divās sesijās, apskatot Latvijas un Igaunijas nacionālās atmodas sākumu 19. gadsimta Tērbatā, kā arī nozīmīgākās latviešu un igauņu personības šai kontekstā – Eduards Veidenbaums, Atis Kronvalds, Jakobs Hurts, Karls Roberts Jakobsons un citi. Konferencē piedalījās Latvijas un Igaunijas zinātnieki, vēsturnieki, kultūras un sabiedriskie darbinieki, mācībspēki, kā arī studenti un citi interesenti, kuŗi vēlējas uzzināt par kopīgo abu valstu rašanās vēsturē un kultūrā.

**LIETUVA.** 26. oktobra vakarā jau otro gadu pēc kārtas LIAA pārstāvība Lietuvā sadarbībā ar konceptveikalu *Locals* un Latvijas vēstniecību Lietuvā atklāja Latvijas dizaina ekspozīciju. Ekspozīcijā tiek prezentēta Latvijas modes, aksesuāru un interjera dizaineru piedāvātā produkcija. Dizaina ekspozīcijas atklāšanā uzrunu teica Latvijas vēstnieks Lietuvā Einars Semānis. Viņš pauda gandarījumu, ka "Latvijas modes un dizaina zīmoli kļūst arvien atpazīstamāki un konkurētspējīgāki Lietuvas tirgū, kas dod ieguldījumu Latvijas un Lietuvas ekonomisko sakaru veicināšanā. Mode un dizains ir tā joma, kuŗas centrā ir cilvēka radošums. Tā ir joma, kuŗas potenciālam nav robežu, tāpēc šai Latvijas industrijai pieder nākotne ne tikai Latvijā un kaimiņvalstīs, bet arī visā pasaulē."

**ĒGIPTĒ.** 29. oktobrī Kairā notika Saeimas Deputātu grupas sadarbībai ar Ēģiptes parlamentu vadītāja Hosama Abu Meri tikšanās ar Ēģiptes ārlietu ministra vietnieku parlamenta jautājumos Ašrafu el Muvafi un ārlietu ministra vietnieku Eiropas lietās Basemu Halilu. Sarunu laikā tika pārrunātas Latvijas un Ēģiptes divpusējās attiecības, tai skaitā politiskais dialogs, vizīšu apmaiņa un konsulārie jautājumi. Ašraf el Muvafi apsveica H. Abu Meri kā Latvijas parlamenta pārstāvja, pirmo divpusējo vizīti Ēģiptē un informēja par draudzības grupas sadarbību ar Saeimu izveidi Ēģiptes Pārstāvju palātā (parlamentā). Grupa sadarbībai ar Latviju ir devīta draudzības grupa, kas ir izveidota 2015. gadā ievēlējot parlamentā.

**JAPĀNA.** 25. oktobrī mākslas galerijā *Loko* tika atklāta latviešu mākslinieka Voldemāra Johansona personalizstāde *Uncertainty Drive* – procesuāla skaņas instalācija, kas balstās neparedzamības, nenoteiktības un nejaušības priekšstatos. Izstāde tika veidota balstoties uz datiem, kas iegūti, māksliniekam dodoties izpētes braucienā uz Fukušimas reģionu un strādājot kopā ar vadošajiem Japānas kodolzinātniekiem, kā arī intervējot vietējos iedzīvotājus un aktivistus. Izstādē aplūkojama skaņas skulptūra un objektu ansamblis *Uncertainty Drive*, kas no iegūtajiem datiem sintezē skaņas plūsmu, kas balstās neparedzamības priekšstatos. Vienlaikus izstādē ir apskatāmi arī citi mākslinieka darbi, tostarp, iepriekš tapusi skulptūra no sērijas *Emissions*. Izstāde Tokijā būs apskatāma līdz 18. novembrim.

**VATIKĀNS.** No 27. līdz 29. oktobrim Vatikānā norisinājās starptautiska konference par Eiropas nākotni "(Pār)domāt par Eiropu. Kristiešu ieguldījums Eiropas projekta nākotnē" (*Re)thinking Europe. A Christian contribution to the future of the European Project*). Latviju konferencē pārstāvēja ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks pie Svētā Krēsla Veronika Erte. Konferenci atklāja Svētā Krēsla valsts sekretārs kardināls Pjetro Parolins, Eiropas Savienības Bīskapu konferenču komisijas prezidents kardināls Reinhardts Markss un Eiropas Komisijas pirmais viceprezidents Franss Timmermans, kā arī bijušais Eiropas Parlamenta prezidents Pats Kokss.

**UZBEKISTĀNA.** No 23. līdz 24. oktobrim notika Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Kaspara Gerharda vizīte Uzbekistānā. Vizīte notika pēc Uzbekistānas Parlamenta (*Oliy Majlis*) Likumdošanas palātas oficiāla uzaicinājuma piedalīties starptautiskā apaļā galda diskusijā par temu "Modernās tehnoloģijas cieta mājāsaimniecības atkritumu apsaimniekošanā: tiesiskie, tehniskie un investīciju risinājumi".

## LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Līdzās Ārlietu ministrijas pārstāvjiem demarkācijas komisijas darbā strādāja eksperti no Valsts robežsardzes, Nodrošinājuma valsts aģentūras, Ģeotelpiskās informācijas aģentūras un Valsts zemes dienesta. Nozīmīgs solis robežas sakārtošanas jautājumā bija Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas līgums par Latvijas un Krievijas valsts robežu, kurš tika parakstīts 2007. gada 27. martā un spēkā stājās tā paša gada 18. decembrī. Pirmā demarkācijas komisijas sēde notika 2009. gada 23. un 24. septembrī Daugavpilī. Šo gadu laikā komisijas pārstāvji tikusies 33 sēdēs – 17 no tām notikušas Latvijas teritorijā un 16 sēdēs – Krievijas teritorijā. Robežas demarkācijas gaitā noteikta robežas atrašanās vieta apvidū – tā tika abpusēji saskaņota un apzīmēta, uzstādot robežzīmes. Uz Latvijas – Krievijas robežas kopā ir izvietotas 648 robežzīmes. Pēc demarkācijas komisijas gala dokumentu parakstīšanas tie tiks nodoti abu valstu valdībām apstiprināšanai, un pēc savstarpējas notu apmaiņas Latvijas un Krievijas valsts robežas demarkācijas process būs pabeigts.

\*\*\*

### Starptautiskās militārās mācības *Sudraba bulta*

Ādažu poligonā un Apes, Gulbenes un Alūksnes novadā risinājās starptautiskās militārās mācības *Sudraba bulta*. To mērķis bija pilnveidot Nacionālo bruņoto spēku sadarbību ar sabiedrotajiem, kā arī trenēt vienību spējas plānot un īstenot aizsardzības operācijas ar kaujas nodrošinājuma elementu integrāciju.



Mācībās piedalījās vairāk nekā 3500 karavīru no Albānijas, ASV, Igaunijas, Itālijas, Kanadas, Spānijas un vēl citām valstīm. Latvijas karavīri mācībās pirmo reizi izmantoja nesenu no Austrijas iegādātās pašgājējhaubices. Vienlaikus ar mācībām *Sudraba bulta* notika arī NBS "Mobilizācijas mācības 2017" un rezerves karavīru mācības. Tajās piedalījās aptuveni 200 zemessargu un 30 rezerves karavīru, lai pilnveidotu un uzturētu zemessargu un rezerves karavīru zināšanas un iemaņas.

\*\*\*

### Aizsardzības ministrija sagatavojusi jaunu armijas mobilizācijas plānu

Aizsardzības ministrija (AM) sagatavojusi jaunu armijas mobilizācijas plānu, kas aizstās 2006. gadā valdībā apstiprināto plānu. AM Preses nodaļā informēja, ka Ministru kabinetā iesniegtais Nacionālo bruņoto spēku (NBS) mobilizācijas plāns aizvieto 2006. gadā valdībā apstiprināto mobilizācijas plānu, un tas

ir sagatavots atbilstoši spēkā esošajiem aizsardzības politikas dokumentiem, Ministru kabineta noteikumiem un NBS operacionālās plānošanas dokumentiem. Jaunais plāns aktualizē mobilizācijas plānošanas sistēmu atbilstoši izmaiņām drošības situācijā un NBS strukturālajām pārmaiņām pēdējo gadu laikā.

\*\*\*

### Notiek Latvijas–Singapūras politiskās konsultācijas

23. oktobrī Rīgā notika Latvijas–Singapūras Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas, kas bija pirmās konsultācijas abu valstu diplomātisko attiecību pastāvēšanas laikā. Delegācijas vadīja Latvijas Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs un Singapūras Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Pīters Tans.



Konsultāciju laikā puses atzīnīgi novērtēja abu valstu draudzīgās un konstruktīvās attiecības. Sarunās īpaša uzmanība tika pievērsta ekonomiskās sadarbības veicināšanai. Valsts sekretārs sarunu laikā akcentēja perspektīvas tūrisma jomā, kā arī transporta, transita un loģistikas nozarēs. Kā potenciāla tika atzīmēta abu valstu augstāko izglītības iestāžu sadarbība. Pildegovičs uzsvēra Latvijas un Singapūras sadarbības iespējas un kopīgās intereses starptautiskajās organizācijās. Valsts sekretārs aicināja Singapūras pusi atbalstīt Latviju ANO Drošības padomes (DP) vēlēšanās, Latvijai kandidējot uz ANO DP nepastāvīgās locekles statusu 2025. gadā. Amatpersonas apmainījās viedokļiem par aktuālajiem jautājumiem Eiropas Savienības dienaskārtībā. Latvija atzīnīgi novērtēja sarunu beigšanu par brīvās tirdzniecības nolikumu starp ES un Singapūru. Puses bija vienprātīgas, ka līgums sekmēs arī abu valstu divpusējo ekonomisko sadarbību. Sarunas gaitā tika pārrunāti arī drošības izaicinājumi, reģionālie jautājumi, sadarbība Āzijas–Eiropas sanāksmes (*Asia-Europe Meeting, ASEM*) formātā, kā arī situācija Korejas pussalā un humānā krīze Mjanmā. Singapūra atzina Latvijas neatkarību 1991. gadā. Abu valstu diplomātiskās attiecības tika nodibinātas 1992. gada 9. jūnijā.

\*\*\*

### Latvija neatzīs vienpusēji pasludināto Katalonijas neatkarību

Vienpusēji pasludināto Katalonijas neatkarību Latvija neatzīs, tas teikts Latvijas Ārlietu ministrijas izplatītajā Latvijas valsts oficiālajā nostājā saistībā ar notikumiem Spānijā, Katalonijas autonomajā apgabalā.

Kā uzsvērts paziņojumā, arī pēdējie notikumi nemaina Latvijas valdības nostāju Katalonijas

jautājumā, proti, Latvija uzskata, ka tas ir Spānijas iekšējs jautājums, kas jārisina saskaņā ar Spānijas likumiem un konstitūciju. Paziņojumā pausta cerība, ka Katalonijas jautājums tiks atrisināts dialoga ceļā Spānijas konstitūcijas ietvaros. "Latvijai ar Spāniju ir ciešas divpusējās attiecības, un Spānija ir Latvijas sabiedrotā ES un NATO, kā arī citās starptautiskajās organizācijās. Spānija ir demokrātiska, likuma varu respektējoša valsts, tās ieguldījums ES vērtību aizstāvēšanā pasaulē ir nenovērtējams. Tāpēc situācija ir jārisina, ievērojot dalībvalsts un ES atbilstošo normatīvo regulējumu," teikts Latvijas oficiālajā pozīcijā.

\*\*\*

### Latvijas vēstnieks akreditēts CTBTO līguma organizācijā Vinē

25. oktobrī Vinē Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks ANO, EDSO un citās starptautiskajās organizācijās Jānis Zlamets iesniedza akreditācijas vēstuli Vispārējā kodolizmēģinājumu aizlieguma līguma organizācijas (*Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization, CTBTO*) Sagatavošanas komisijas izpildsekretāram Lassinam Zerbo.



Vēstnieks apliecināja Latvijas atbalstu organizācijai, kas sniedz neatsveramu ieguldījumu atbrūšanās un kodolieroču neizplatīšanas jomā. Tikšanās laikā tika apspriesti ar starptautisko drošību saistīti jautājumi un CTBTO sadarbība ar citām starptautiskajām organizācijām. Puses pievērsās situācijai Ziemeļkorejā, kā arī Kopīgajam visaptverošajam rīcības plānam Irānas kodolprogrammas uzraudzībai (*Joint Comprehensive Plan of Action, JCPOA*) un Kodolieroču neizplatīšanas līgumam (*Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT*) kā starptautiskā kodolieroču neizplatīšanas režīma stūrkāmenim.

\*\*\*

### Rīgas iedzīvotāju skaits sarūk

Rīgas iedzīvotāju skaits kopš 2000. gada ir sarucis par 121 000 jeb aptuveni 16%. Pirms 17 gadiem Rīgā dzīvoja 762 443 cilvēki, bet šā gada sākumā – 641 481, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) publicētie eksperimentālās ģeotelpiskās statistikas dati par Rīgas 58 apkaimēm. No kopējā rīdzinieku skaita 78% jeb 498 370 ir Latvijas pilsoņi, 18% jeb 114 361 ir Latvijas nepilsoņi, 3% jeb 20 512 ir Krievijas pilsoņi, bet 1% jeb 8 238 ir citu valstu pilsoņi.

\*\*\*

### Izdota grāmata par trimdas dirigentu Imantu Mežaraupu

Apgādā *Jumava* iznāk Luānas Loinertes grāmata "Filadelfija. Imants Mežaraups – dzīvē un mūzikā". Grāmata ir biogrāfisks vēstījums par komponistu, diri-

## SPILGTS CITĀTS

### “Ļaujieties domas lidojumam!”

Mūsu pastāvīgā autore **Valda Liepiņa** ir uzaugusi Austrālijā, strādājusi tur par žurnālisti un Latvijas atmodas laikā bijusi viena no Latvijas Tautas frontes nodaļas dibinātājam Melburnā. Pēc neatkarības atjaunošanas pārcēlusies uz dzīvi Latvijā un septiņus gadus strādājusi dažādos projektos. Uz Luksemburgu Valda aizbrauca laikā, kad šeit krievu valodas nezināšanas dēļ nav varējusi atrast savai pieredzei piemērotu darbu.

Luksemburgā Valda strādā Eiropas Komisijas tulkošanas ģenerāldirektorātā, vada angļu tulkotāju nodaļu, taču pirmos piecus gadus vadījusi latviešu tulkotāju nodaļu. Valda ir bijusi klāt pie asociācijas "Luksemburga – Latvija" dibināšanas.



Sarunā ar *Latvijas Avīzi* Valda teica:

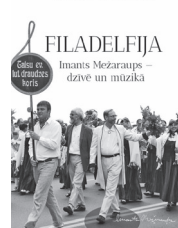
"Luksemburgā labi kotējas Vecpiebalgas porcelāns, un šis krūzes tagad pārdod arī Luksemburgas veikalos. Tāpat cilvēki pērk *Laimas* šokolādi un dažādas lietišķas Ziemsvētku dāvanām. Mūsu asociācijas mērķis ir popularizēt latviešu kultūru Luksemburgā – ansamblis *Dzērves* bieži piedalās, koklē, taču, ja zāles otrā galā novietots krievu stends, kur cienā par brīvu ar šņabi un spēlē akordeonu, sacensties ir diezgan grūti...

Nākamgad Dziesmu svētkos piedalīsies arī Luksemburgas latviešu koris ar interesantu vārdu *Meluzīna*. Ko tas nozīmē? Valda stāsta, ka *Meluzīna* luksemburdiēšu teikā ir noburta princese ar skaistu balsi, viņa katru sestdienas vakaru pārvērtusies par nāru. Koris izveidots pirms Latvijas 2013. gada Dziesmu un deju svētkiem, korī ir aptuveni 50 – 60 koristu, kuŗu vidū ir arī citu tautību cilvēki, lielākoties vīri, kuŗi apprecējuši latviešu meitenes, bet ir arī cittautieši, kuŗiem vienkārsi patīk dziedāt. Repertuārā galvenokārt latviešu dziesmas.

Austrālijā Valda kori dziedājusi kopš 12 gadu vecuma. Pirms pāris gadiem apciemojusi savu kādreizējo diriģentu Viktoru Bendrupu un palūgusi iedot *Meluzīnai* notis Ziemsvētku dziesmām. Sanācis tā, ka dažas dziesmas, ko Valda dziedājusi pirms 45 gadiem, nu atgriezušās Latvijas koru repertuārā, kā "Mūsu tēvs debesis", "Tev, dārgā Tēvija".

Valda mudina tautiešus: "Ļaujieties domas lidojumam un stāstiet, ko jūs vēlētos!" Bet pati vēlas, lai piepildītos sapnis par baltiešu namu Luksemburgā, līdzīgu viņas dzimtajā Austrālijā, Melburnā un citās lielākajās pilsētās, kur ienākot ikviens apzinās – tas ir mans nams!

Luāna Loinerte



ģentu, pedagogu un ērģelnieku Imantu Mežaraupu laika biedru atmiņās. Imants Mežaraups, spēcīga un spilgta personība, dzimis Filadelfijā, ASV,

1958. gada 10. oktobrī. Uz dzīvi Latvijā pārcēlās 1996. gadā, strādāja par pedagogu Latvijas Mūzikas akadēmijā un Jāzepa Međiņa Rīgas 1. Mūzikas vidusskolā.

Pēc četriem Latvijā pavadītiem gadiem viņš vēl kādu laiku dzīvoja un strādāja par pedagogu ASV, Vilmingtonas Kvēkeru skolā, bet kopš 2003. gada atgriezās Latvijā uz pastāvīgu dzīvi, dāvējot tēvuzemei savu talantu. Strādāja Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijā, Rīgas Doma korā skolā, Talsu mūzikas skolā, kā arī bija Talsu ev. lut. draudzes korā *Amenda* diriģents un ērģelnieks.

\*\*\*

### Balvos skan pasaulē lielākais vēja zvanu ansamblis

Latgales ziemeļu daļa vasaras nogalē kļuvusi interesantāka gan vietējiem iedzīvotājiem, gan tūristiem, jo, beidzoties piecu kai-

miņpašvaldību kopprojektam, radīta iespēja apskatīt piecus dabas stihijām veltītos vides objektus. Viens no tiem – Balvu muižas parkā uzstādītās, iespējams, Ginesa rekorda vērtās, vēja stabules. Vides instalāciju "Gaišs", ko balvnieši jau paspējuši nosaukt par Stabuļu koku, atrodas Balvu muižas parkā Balvu ezera krastā. Divgadnieki Richards un Haralds kopā ar mammu ar interesi klausās skaņās, ko rada vējš, ieskandinot pasaulē lielāko vēja zvanu ansambli.

Metalla konstrukcija, kas atgādina simbolisku koku, sastāv no 350 vēja stabulēm, kuŗas ieskandina 48 vēja zvani. Vides objekts "Gaišs" Balvu pilsētas parkā tapis piecu Ziemeļlatgales pašvaldību – Viļakas, Balvu, Rugāju, Baltinavas un Kārsavas novadu – izstrādātā kopprojekta "Loba doba Ziemeļlatgolā jeb atklāj dabas pētnieku sevi!" ietvaros. Katrā no šiem novadiem atrodams viens objekts, kuŗu tematika ir dabas stihijas – ūdens, gaišs, gaišs, vējš, uguns un zeme. Cetur ir sastopamas vēja stabules, kas ir resnākas, varbūt garākas, bet šīs 350 vēja stabules – tas ir unikāls objekts arī pasaules mērogā.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

## LAIKU UN VIETU MIJĀS

No jaunas raketes līdz Solžeņicinam:  
patvaldnieka vēlēšanu gaidās

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS



FRANKS GORDONS

Salīdzinot ar ASV, Krievija daudzējādā ziņā ir atpalikusi, un tikai kodolieroču jomā no PSRS laikiem saglabājusies zināma paritāte: pēc *Bulletin of the Atomic Scientists* aplēses, Krievijai patlaban esot aptuveni 7000 kodolgalviņu, Savienotajām Valstīm – ap 6800 (turpretim Ķīnai vien 200). Svarīgs elements šajā draudu un iegrožošanas (*deterrence*) pretstāvē ir starpkontinentālajām ballistikajām raķetēm. Un tagad, kad līdz Krievijas prezidenta vēlēšanām palikuši četri mēneši, Kremļis apstiprina amerikāņu “vērotāju” datus par Krievijas jauno šāda tipa raķeti – “21. gadsimta galveno krievu argumentu” (kā plātās K. Dušenovs portālā *zavtra.ru*): raķeti A-235 “Nudol”. Tā varot pārtvert un notriekt kosmosā pretinieka satelītus un starpkontinentālās ballistikās raķetes. Distance – līdz 1500 km, augstums lidojoša mērķa pārtveršanai – līdz 1000 km, pārtveramā

mērķa ātrums – 10 km sekundē. Turklāt šis masīvais komplekss A-235 esot mobils, t. i., pārvaļājams.

Uz šīs “pasaulei paziņotās informācijas” fona pelna ievēribu tas, ko prezidents Putins teicis 19. oktobrī Sočos, ņemdam vārdu t. s. “Valdaja kluba” kārtējā sanāksmē (dalībnieki no 32 valstīm). Putins apgalvoja, ka viņu nekādi neuztraucot “NATO klātienē pastiprināšanās”, jo “mums zināms katrs viņu solis. Lai viņi trenējas. Viss tiek kontrolēts”. Krievijai, uzsvēra Putins, jāklūst elastīgai un jāiztur jebkāda konkurence. Esot maksimāli jāizmanto visjaunākās tehnoloģijas.

Intriģējošs bija viņa viedoklis, ka “nākotnē nepieciešams pilnveidot politisko sistēmu. Tas ir virszudējums”.

Atbildot uz sesijas moderātoru Fjodora Lukjanova jautājumu, kā samērot jauno tehnoloģisko kārtību ar “mūžīgām pamatvē-

tībām – teritoriju un demografiju”, Putins teica: “Jā, tās nu ir mūžīgas vertības. Tā nav nejaušība, ka Torā (jūdu Vecā Derība – F. G.) rakstīts, ka atteikties no teritorijas ir liels grēks.” Dieviņ tētiņ! Vai to viņam – aiz saviem aprēķiniem – nav iečukstējis Benjamins Netanjahu? Vispār jau Torā nav tāda vārda kā “teritorija”. Putins, protams, neatdos Kēnigsbergu Vācijai un tās četras Kuriļu salas Japānai, par Ukrainai atņemto Krimu nemaz nerunājot.

Prezidenta vēlēšanu gaidās “no dzelmes iznirusi”, var teikt, ista pērle – 35 g. v. izskatīga Ksenija Sobčaka – liberāla politiķe, “salonu lauva”, TV pārraižu zvaigzne. Viņa pieteikusi savu kandidātūru prezidenta amatam – ar tādu aprēķinu, ka balsot par viņu – nozīmējot to pašu, kā ierakstīt biļetenā – “Pret visiem” (nesen tika atcelta tāda balsošanas iespēja). Viņa zina, ka par prezidenti nekļūs, bet ļaus vēlētājiem tādē-

jādi paust savu negatīvo attieksmi pret Putinu, Zjuganovu, Žirinovski un citiem, kas “pieēdušies”. Putinam Sobčakas pieteikums ir izdevīgs, jo radīs priekšstatu, ka viss notiek demokrātiski, ar pārsteigumiem, jaunām, svaigām sejmām u.tml.

Un vēl viens interesants priekšvēlēšanu gaisotnes aspekts: sakarā ar to, ka 2018. gadā aprit 100 gadu kopš “Gulaga archipelāga” autora Aleksandra Solžeņicina dzimšanas, “Krievijas Federācijas Ārlietu (!) ministrija ierosinājusi nākamo gadu pasludināt par “Solžeņicina gadu”, atklāt muzeju Solžeņicina kādreizējā dzīvoklī un uzcelt viņam pieminekļus Maskavā un Rostovā pie Donas”.

Tā saukto pareizticīgo staļinistu aprindās šī ziņa izraisījusi īstus žults izplūdumus. Te jāprecizē, ka Solžeņicins, būdams nesamierināms komūnisma pretinieks un atmaskotājs, tai pašā laikā bija visai konservatīvs un

“krievstības” sludinātājs. (Solžeņicins savā poēmā “Prūšu nakts” gan aprakstīja padomju kaŗavīru zvērības Rītprūsijā, bet tas tiek noklusēts. – F. G.). Interesanti, ka minētā ierosme nāk no ārlietu resora. Tas darīts ar gudru ziņu.

Pie reizes manu ievēribu saistīja žurnālista Aleksandra Haldeja raksts portālā *kont.ru*. Viņaprāt, Krievijā būtu bezjēdzīgi prasīt monarchijas atjaunošanu, jo it visi valdnieki Krievijā bijuši patvaldnieki, t. i., faktiski ar cara privilēģijām: Nikolajs II, tad Vladimirs I (Leņins), Josifs I (Staļins), Ņikita I (Čruščovs), Leonīds I (Brežņevs), Mihails III (Gorbačovs), Boriss II (Jeļcins) un Vladimirs II (Putins). Katram no viņiem bija savs galms un galminieki. “Pašreizējo galminieku vārdi mums visiem zināmi,” raksta Haldejs.

Sekosim notikumiem pašreizējā patvaldnieka galmā...



SALLIJA BENFELDE

Ir iecere nākamajā gadā minimālo algu Latvijā paaugstināt no 380 līdz 430 eiro mēnesī. Desmit Saeimas deputāti ir iesnieguši pieprasījumu premjēram Latgalē tomēr necelt minimālo algu tik strauji kā visā Latvijā. Viens no pieprasījumu parakstītājiem deputātiem un idejas runasvīrs, agrākais “Vienotības”, tagad pie frakcijām nepiederušais Eduards Smiltēns.

Smiltēns teic, ka pēdējos gados minimālā alga esot celta diezgan būtiski un vēl viens kāpums varot nozīmēt darbavietu skaita sarukumu Latgalē. Deputāts šo pieprasījumu skaidro nevis ar Latgales uzņēmēju lobiju, bet gan ar drošības jautājumiem pierobežā. “Šobrīd, kad minimālā alga ir būtiski celta līdzšinējos gados, jāsekot līdzi tam, (...) vai atsevišķos reģionos un sektoros šī minimālā alga nepārsniedz reālās tirgus tendences. Ja mēs vienkārši mehāniski ceļam [minimālo algu] pierobežas reģionos, Latgalē, pārsniedzot šo līmeni, visticamāk, darbavietas varētu tikt zaudētas. Tas nozīmē iespējamu depopulāciju no šiem reģioniem, un tas arī apdraud drošības jautājumus Latvijā,” saka Smiltēns. Jāteic, ka Latvijā līdzīgi kā Lietuvā minimālā alga pašlaik ir 380 eiro mēnesī. “Eurostat” dati liecina, ka mazāka minimālā alga ir vien Bulgārijā un Rumānijā, kur nesasniedz 300 eiro mēnesī. Savukārt Igaunijā tā šogad jau sasniegusi 470 eiro. Tāpat arī jāteic, ka grūti noticēt tam, ka uzņēmēju lobijam šajā jautājumā nav nekādas ietekmes, jo tas nav nekāds jauns ne tikai Latvijā. Kad tiek celta minimālā stundas vai mēneša samaksa par

darbu, uzņēmēji nekad un nekur nepriecājas un daudzi cenšas ietaupīt, samazinot darba stundu skaitu, bet nesamazinot padarāmo darbu apjomu. Kāda sarkastiska atziņa, kuŗu nesen dzirdēju sociālajos tīklos, pauž, ka Latvijā turklāt daudzi uzņēmēji ne tikai negrib maksāt nodokļus, bet uzskata, ka patiesībā strādājošajiem vēl būtu jāpiemaksā uzņēmējam par to vien, ka ļauj strādāt.

Lai nu kā būtu ar tiem skarbajiem jokiem un to atbilstību realitātei, bet Latgalē jau līdz šim ir bijusi mazākā vidējā alga Latvijā. Statistikas pārvaldes dati liecina, ka Latgalē mēneša vidējā bruto darba samaksa pērn bija 592 eiro, kas ir par 31% mazāk nekā vidēji valstī. Statistikas pārvaldes dati arī liecina, ka 2016. gada ceturtajā ceturksnī Latvijā vidējā mēneša bruto darba samaksa bija 894 eiro, Rīgas reģionā pārsniegta 1000 eiro robeža, bet Latgalē – 618 eiro. Tas nozīmē, ka Latgales iedzīvotājiem ir arī mazāka pirktspēja, bet uzņēmējdarbību tas nesekmē. Tiesa gan, situācija Latgalē minimālās algas kāpumu tomēr ir ietekmējusi. 2016. gadā Finanču ministrija piedāvāja šogad minimālo algu celt par 37 eiro, bet tā tika celta vien par 10 eiro, un šogad ir 380 eiro. Pamatojums bija zemās algas un bezdarbs Latgalē, un visvairāk iebilda mazie uzņēmēji, sakot, ka pirktspēja Latgalē nav liela, bet, ceļot minimālo algu, nāksies celt arī preču un pakalpojumu cenas. Cenas neceļot, savukārt uzņēmēji jau pavisam drīz bankrotēs.

Grūti paredzēt, vai iecere par

430 eiro minimālo algu nākamajā gadā tiks īstenota, bet ir pavisam skaidrs, ka veidojas tāds kā noslēgtais aplis – algas nevar celt, jo pirktspēja maza, bet pirktspēja maza, jo algas mazas. Turklāt iedzīvotāju vidējais blīvums Latgalē, protams, ir mazāks nekā Rīgas un Pierīgas reģionā, tādēļ trūkst arī kvalificēta darbaspēka, kaut bezdarba līmenis Latgalē ir augstāks nekā pārējā Latvijā.

Manuprāt, minimālās algas celšana vai necelšana šo problēmu nerisina. Strādājošajiem iedzīvotājiem tāda valsts noteiktās minimālās algas diferencēšana ļoti atgādina diskrimināciju, uzticību valstij noteikti nevairo, tādēļ par drošības riskiem tiešām ir jādomā. Tiesa gan, neuzticēšanās valstij un aizvainojums, manuprāt, valsti apdraud ne mazāk kā tukši pierobežas rajoni. Jebkurā gadījumā minimālās algas necelšana problēmu kopumu Latgalē nerisina. Turklāt mazie uzņēmēji par strauju minimālās algas kāpumu nepriecājas nevienā Latvijas reģionā, jo kāpj jau ne tikai algas maksājamā summa, bet arī nodokļos maksājamā nauda.

Tas, ka Latgalē, raugoties no ekonomikas skatpunkta, situācija ir sliktāka nekā pārējā Latvijā, nav nekāds jauns, un cēloņi tam meklējami ne jau vienā vai divos gadu desmitos. Jautājums ir, vai tur var ko līdzēt un kā to izdarīt? Atjaunotās Latvijas laikā valstij ir bijušas dažādas atbalsta programmas Latgalē, un nevar sacīt, ka tās neko nav devušas. Droši vien vajadzīgs kārtējais nopietnais pētījums šajā jautājumā, kompetenti ieteikumi –

kā situāciju mainīt un ļoti konkrēta rīcība. Minimālās algas celšana tikai par 20 un nevis par 50 eiro situāciju nerisinās. Priekšlikums ir absurds pēc būtības un nolemj Latgali atpalcībā. Iespējams, ka arī uzņēmējiem ienākuma nodokli vajag noteikt atkarībā no ienākumu lieluma, līdzīgi, kā tas iecerēts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, kas būs lielāks tiem, kuŗi saņem vairāk. Jebkurā gadījumā tas ir darbs ekonomistiem un finanču jomas speciālistiem, nevis dažiem deputātiem gadu pirms vēlēšanām. Šobrīd izkatās, ka sākam domāt par divu ātrumu Latviju, par privileģētajiem un diskriminētajiem atkarībā no dzīvesvietas. Un vēl – tas liek atcerēties par t. s. divu ātrumu Eiropu, par kuŗu jau runājušas Eiropas Savienības dibinātājvalstis. Proti, pagājušajā gadā sešas valstis apliecināja uzticību “vēl ciešākai savienībai”, bet

atzina, ka tas nozīmē atbalstu “divu ātrumu” Eiropai, jo ES dalībvalstis nav vienotas ciešākas integrācijas jautājumā. Ideja par Eiropas Savienību, kur negribīgie austrumeiropieši un, piemēram, arī grieķi tiek atstāti iepakā, tiek pieņemta aizvien biežāk, lai gan ideja par “divu ātrumu” principa oficiālu atbalstīšanu ilgi bija tabu dziļākas integrācijas atbalstītājiem, jo, viņaprāt, ES ir kā divritenis, kuŗa līdzsvaru nodrošina tikai kustība uz priekšu. Tāpat arī tiek uzskatīts, ka divu ātrumu ES nozīmēs vēl lielāku plaisu starp turīgajām un mazāk turīgajām valstīm. Tomēr šogad pavasarī divu ātrumu ES bija arī viens no pieciem punktiem, kuŗus kā iespējamus attīstības virzienus prezentēja Eiropas Komisijas prezidents Žans Klods Junkers. Jautājums – vai mēs gribam “divu ātrumu” Latviju ar izredzētajiem un atstumtajiem?



LETA  
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

## 2017. gada Daugavas Vanagu Centrālās valdes (DV CV) sēde

No 22. līdz 24. septembrim Rīgā notika gadskārtējā Daugavas Vanagu Centrālās valdes sēde. Tāpat kā katru gadu, Daugavas Vanagu organizācijas vadība, priekšnieks, priekšniece, prezidijs un organizācijas zemju pārstāvji, Centrālās valdes locekļi – sanāca kopā, lai koordinētu DV darbību starp zemēm un lai pārskatītu DV CV Pārstāvības darbību Latvijā. Sēdes dalībnieki bija ieradusies no sešām zemēm: Andrejs Mežmalis (DV priekšnieks); Gunta Reynolds (Vanadzū priekšniece); Ivars Švānfelds un Andris Staklis (DV CV prezidijs); Līga Nutere un Andris Kursietis (ASV); Ilgvars Gūtmanis (Zviedrija); Jānis Lūsis (Kanada); Asja Ramate (Latvija); Austris Grasis (Vācija); Aivars Sinka (Lielbritānija).

Sēde arī bija nozīmīga ar to, ka pēc novembra DV vēlēšanām tiks ievēlēti jauns priekšnieks un priekšniece, kā arī būs jauns DV CV prezidijs. Tātad – jaunajā gadā DV organizācijai būs jauna vadība. Paldies visiem, kas šos grūtos un atbildīgos amatus uzņēmušies!

Sēdi atklāja svinīgā sarīkojumā Rīgas Latviešu biedrības namā. Daugavas Vanagus sveica Latvijas Republikas Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece, kuŗa pateicās DV organizācijai par *pašreizējo darbu un dziļo patriotismu, pulcējot latviešus visā pasaulē un stiprinot ticību mūsu valstij. Paldies, ka nepagurstot esat palīdzējuši karavīriem un viņu ģimenēm.* Skatītājus iepriecināja Vanadzū grupu no Latgales, Gunāra Spodŗa vadībā, kas pie karoga apliecināja savu uzticību Latvijas valstij. Apsveikums bija atsūtījuši Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis un Latvijas Republikas Ministru prezidents Māris Kučinskis, kā arī izglītības ministrs Kārlis Šadurskis. Daugavas Vanagus uzrunāja Nacionālo Bruņoto spēku komandieris Leonīds Kalniņš, kā arī Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vāidere. Ar skaistām dziesmām svinīgo sarīkojumu papildināja Daugavas Vanadzū koris diriģentes Ārijas Zeltiņas vadībā.

Pēc atklāšanas sēdes dalībnieki nolika ziedus pie Raiņa un Oskara Kalpaka pieminekļa, tad darbība pārcēlās uz Daugavas Vanagu fonda viesnīcu *Radi un Draugi* Vecrīgā. Piektdienas vakarā notika Daugavas Vanadzū saiets, ko atklāja priekšniece Gunta Reynolds. Latvijas Vanadzū priekšniece Klāra Mētra iepazīstināja ar Latvijas Vanadzū un nodaļām. Gunta Reynolds viņai uzdāvināja saktu, atsaucoties uz agrākiem gadiem DV organizācijā, kad toreizējā priekšniece Auŗa Liepiņa uzdāvināja saktu katrai tā laika zemju Vanadzū vadītājam. Saieta laikā notika prezentācija par jaunu projektu, ko ievadījusi Kanadas latviete Margrieta Langins kopā ar pasaules veselības organizāciju un Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultāti. Referentei līdzi bija viesņa no Kanadas Valerie Grīsa, no Universitātes – Kristaps Circeņis un Dita Raiska no Latvijas Māsu asociācijas. Referente stāstīja par vērtīgu un interesantu projektu attīstīt medicīnas māsu klīniskās vadlīnijas, lai celtu standartu māsu lomai sabiedrības veselības aprūpē.



Daugavas Vanagu CV sēdē notika nopietnas diskusijas par DV CV Pārstāvības vadību un veidolu, par leģionāru aprūpi, par organizācijas finančiālo stāvokli, kā arī par Okupācijas mūzeju.

Sēdes pieņemtie lēmumi bija sekojoŗi.

1. 2018. gada DVCV valdes sēdi rīkot Latvijā, DVL izkārtotumā.
2. Turpināt izdot DV Mēneŗraku 2018. gadā, bet lūgt DV zemēm nākt ar ieteikumiem sakarā ar tā izdoŗanu, apsveŗot vai:

1) turpināt izdot kā līdz ņim; 2) turpināt izdot retāk, nevis četras reizes gadā vai kā gadagrāmatu; 3) vairs neizdot. Arī lūdz ieteikumus, kā samazināt izdevumus (piemēram, to izdodot kā pielikumu Rietumu latvieŗu avizēm), kā paaugstināt ienākumus vai abonementu skaitu.

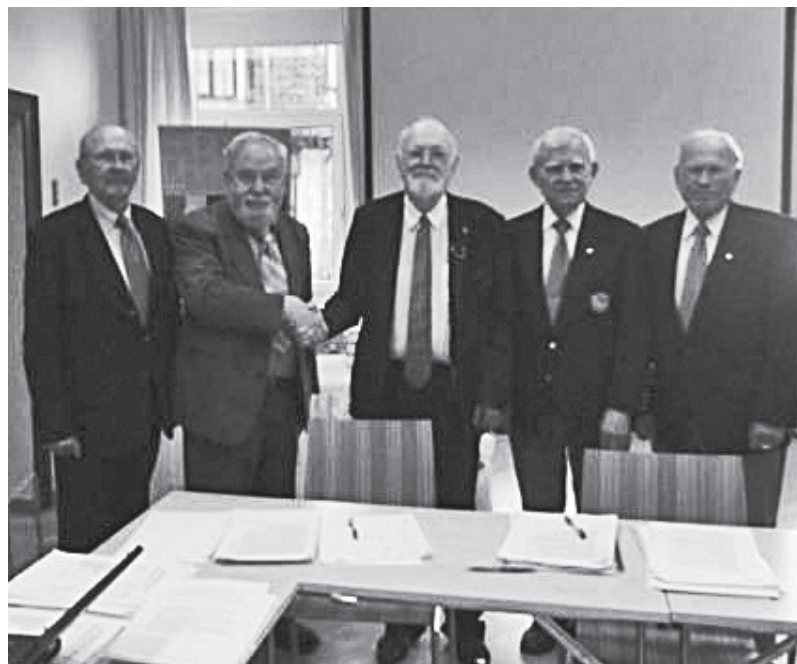
3. Lūgt DV zemēm papildu līdzekļus "Laiks, Telpa, Ļaudis" sestās grāmatas sagatavoŗanai. Grāmatu paredzēts izdot nākamā gada laikā un papildu izdevumi varētu pārsniegt 8000 EUR.

4. Sakarā ar to, ka būvatļauja tagad pieŗķirta, lūgt DV zemēm pārsūtīt un papildināt DV zemju solītos ziedojumus, no kā sastādīs DV organizācijas ziedojumu, 50 000 EUR apmēŗā, lai iekārtotu Nākotnes nama auditoriju.

5. Aicināt DV nodaļas un to biedrus ziedot mākslinieka Kristapa Gulbja veidotajam "Latvijas stāvpstrops", ko Latvijas simtgadē



Tiekoties ar Latvijas Bruņoto spēku komandieri ģenerālmajoru Leonīdu Kalniņu viesnīcā "Radi un Draugi". No kreisās: Andrejs Mežmalis, Dzintra Eglītis, Ivars Švānfelds, Līga Nutere, ģen. Leonīds Kalniņš, Inese Apele, Gunārs Spodŗis, Aija Ebdena, Valters Nollendorfs, Ligita Kovtuna, Andris Staklis



Kopā ar DV priekŗnieka amata kandidātiem. No kreisās: Andris Staklis (DV CV kasieris), Gunārs Spodŗis, Austris Grasis, Andrejs Mežmalis (DV priekŗnieks) un Ivars Švānfelds (DV CV sekretārs)

atklās Beļģijas pilsētas Zēdelģemas Brīvības laukumā (*Brivibaplein*), par piemiņu Zēdelģemas kaŗagūstekņu nometnē 1945./46. gada ziemā ieslodzītajiem latvieŗu leģionāriem – DV organizācijas dibinātājiem. Zēdelģemas pilsētas iniciatīvā veidotā pieminekļa izmaksu pusi – EUR 50 000 segs pilsēta. Otru pusi no ziedojumiem segt solījis Latvijas Okupācijas mūzejs. Ziedojumi Okupācijas mūzejam atzīmējami "Piemineklim Zēdelģemā".

6. Dzēst 2016. gada otro DV CV sēdes lēmumu sakarā ar administrācijas izmaksu noņemŗanu no pārsūtītiem ziedojumiem, jo tas būtu pretrunā ar darbības noteikumiem, ja tos attiecinātu uz DV organizāciju ziedojumiem.

7. Lūgt DV zemēm, kas neatbalstīja lūgumu paaugstināt dotācijas uz \$14, atkārtoti par ņo jautājumu lemt savās deleģātu sapulcēs, jo, biedru skaitam ma-

zinoties, vajadzīgā summa procentuāli pieaug, kad to attiecina uz biedru skaitu.

8. Lūgt DV zemju valdēm pārunāt un vērtēt ieteikumu reģistrēt Daugavas Vanagu organizāciju, kā arī sniegt savus ieteikumus par reģistrācijas formu līdz 2018. gada februāŗa sākumam. Projekta mērķis – lai DV vārdā Centrālā valde varētu rīkoties kā juridiska persona. DV CV saprot, ka ņis ir prāģmatisks solis, un nedrīkstētu ierobeŗot DV nākotnes darbību. Par to, kuŗā zemē notiktu reģistrācija, DV CV lemtu, ņemot vērā ieteikumus no DV zemēm.

9. Lūgt DV biedriem finančiāli atbalstīt grāmatas "Gunārs Auŗa. Un citi" izdoŗanu angļu valodā.

10. Lūgt DV zemēm ziedot Pulkveŗa Viļa Januma balvai, lai Centrālā valde varētu turpināt atbalstīt jaunatnes darbu.

11. Pieŗķirt Pulkveŗa Viļa Januma balvu 2000 USD apmēŗā Lūcijas Rancānes Amatu vidusskolas Vanadzūnu kopai.

12. Izteikt sirsnīgu pateicību DV Latvijā, DV CV Prezidijam un viesnīcas *Radi un Draugi* valdei un darbiniekiem par veiksmīgu 2017. gada Centrālās valdes sēdes darbības sekmīģai norisei.

Sēdes laikā arī tika rīkotas vakariņas ar interesantiem referātiem. Sestdienas vakarā referēja Latvijas Bruņoto Spēku komandieris, ģenerālmajors Leonīds Kalniņš, bet svētdien – Ventspils domes deputāts un bijuŗais aizsardzības, iekŗlietu un ārlietu ministrs Ģirts Valdis Kristovskis.

Sēdi izkārtotja DV CV prezidijs un Daugavas Vanagi Latvijā. Paldies visiem par lielo darbu un uz redzēŗanos 2018. gadā, atkal Rīgā!

DV CV Informācijas nozare



Tēlnieks Kristaps Gulbis ar savu pieminekļa metu "Latvijas stāvpstrops"

# Māmuļa gatavošanas lielajai jubilejai

INESE RAUBIŠKE

Nākamgad, kad Latvija svinēs savu Simtgadi, senākajai latviešu sabiedriskajai organizācijai – Rīgas Latviešu biedrībai (RLB) apritēs 150. gadskārta. 24. oktobrī, tieši gadu pirms paredzētajam jubilejas svinībām, *Māmuļas Zelta zālē* notika Rīgas Latviešu biedrības lielā notikuma ieskaņas brokastis, kurās piedalījās RLB Goda biedri Guntis Ulmanis, Andris Kolbergs, Ēriks Hānbergs, Viktors Hausmanis, Raimonds Pauls, Jānis Streičs, domnieki, darbinieki, biedrības sadarbības partneri, plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Brokastis ar uzrunām atklāja RLB jubilejas gada patronus Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis un RLB priekšsēdis Guntis Gailītis.

“Biedrība ir kā sabiedrības spogulis...”, sacīja Gailītis. “Tā izgājusi cauri laiku lokiem, kuŗos savijušās latviešu tautas un pašas biedrības liktenīgaitas. RLB vēsture bijusi ciešā sasaistē ar nozīmīgākajām aizvadīto gadsimtu sociāli politiskās un kultūras dzīves norisēm Latvijā un cilvēkiem, kuŗus šodien dēvējam par dižgariem. Kā monumentāls simbols Rīgas centrā stāv Rīgas Latviešu biedrības nams – biedrības mājieta, kuŗai pamatakmens ielikts 1869. gadā, ēka atklāta 1870. (arch. Jānis Baumanis). Šeit ritēja spraigs darbs, darbojās vairākas komisijas: Zinību komisija, kuŗas darbības rezultātā esam tikuši pie savas Latvijas Zinātņu akadēmijas un vēstures mūzejiem; Teātra komisija stāvējusi pie Latvijas profesionālā teātra šūpuļa; Mūzikas komisija, kuŗas lolojums ir Pirmie vispārējie latviešu dziesmu svētki 1873. gadā. Nenovērtējams ir RLB ieguldījums latviešu grāmatniecības attīstībā. Apjomīgie RLB dokumentu krājumi spēj sniegt atbildes uz ļoti daudziem interesantiem vēstures jautājumiem.”

“Kāpēc 1918. gadā Latvijas valsts netika proklamēta šeit – Latviešu biedrības namā, bet gan pilsētas 2. teātrī, kur tolaik darbojās krievu trupa?” jautā Guntis Gailītis, un pats arī sniedz atbildi: “... es atradu *atslēgu* – plosījās Pirmais pasaules karš un šurp, uz biedrības namu, atveda pirmos latviešu kritušos strēlniekus. Šeit viņus iezārkoja un ar milzīgu svinīgu ceremoniju pavadīja uz Rīgas Brāļu kapiem. Šurp sāka vest arī ievainotos, un tad biedrība nolēma partraukt darbību un namu nodeva kuŗa hospitāļa vajadzībām.”

Bagāta ir biedrības vēsture, dižens un cēls stāv tās celtais nams, taču lielākā vērtība ir cilvēki, kuŗi šeit strādājuši un arī šodien strādā ar misijas apziņu un kopj biedrības tradīcijas, kuŗi atbalstījuši un atbalsta *Māmuļu* un kuŗi šeit godāti kā izcilas personības un uzņemti par Goda biedriem.

Ceļā uz lielo jubileju Rīgas Latviešu biedrība iecerējusi vēsturei un personībām veltīt priekšlasījumu ciklu (visa gada laikā reizi mēnesī), kā arī savā mājaslapā un sociālajos tīklos izveidot vēsturisko notikumu kaleidoskopu.

VAS *Latvijas Pasts* izlaidīs RLB jubilejas gadam veltītas pastmarkas (māksliniece Lilija Dinere), pirmā zīmogošana notiks biedrības namā 2018. gada oktobrī.

Nākamgad risināsies XXVI Vispārējie latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki, kuŗu ietvaros plānota norise – Pasaules latviešu diena Rīgas Latviešu biedrībā (2018. gada 2. jūlijā), kuŗu īstenos sadarbībā ar Pasaules Brīvo Latviešu apvienību, Eiropas Latviešu apvienību, Latvijas Kultūras ministriju un Latvijas Nacionālo kultūras centru.

RLB jubilejai veltītās norises tiks iekļautas arī 2018. gada Rīgas svētku programmā, bet jubilejas



LR Kultūras ministrijas pārstāve, Valsts sekretāra vietniece Latvijas valsts Simtgades jautājumos Selga Laizāne; no kreisās RLB valdes locekle Marija Heislere-Celma un Guntis Gailītis

nedēļā (2018. g. 22. – 28. okt.) notiks izstāde, konference, ozola stādīšana Vērmanes dārzā un vērienīgs svētku koncerts ar svinīgu pieņemšanu.

Ir uzrunāta arī Latvijas Banka par jubilejas monētas izdošanu.

Rīgas Latviešu biedrības namā jau labu laiku notiek filmas “Dvēseļu putenis” uzņemšana, un biedrība cer, ka 2019. gadā *Māmuļā* notiks filmas pirmizrāde.

Rīgas Latviešu biedrība ir nevalsts (sabiedriskā labuma) organizācija, kuŗas viens no nozīmīgākajiem uzdevumiem ir vēsturiskā nama, kas ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, uzturēšana un sakārtošana, un tālab gan pašai jāpelna un jāiegulda naudas līdzekļi, gan jāuzrunā pašvaldības institūcijas un labdari (mecenāti). Gatavojoties jubilejai, biedrība vēlas īpaši uzpost biedrības namu: atjaunot nama

fasādes daļu, veikt Baltās zāles, vestibila un garderobes restaurāciju, pabeigt RLB Kultūrizglītības centra izveides otro kārtu – 6. un 7. stāva telpu ierīkošanu, kā arī izveidot informācijas centru vestibilā. Plānota arī Lielās zāles labās puses kāpņu restaurācija un vēsturiskā interjera atjaunošana.

Tam visam, protams, ir vajadzīgs liels fināncējums – tādēļ paredzēts rīkot gan labdarības koncertus, gan balles u.c. sarīkojumus, turklāt ikvienam ir iespējams atbalstīt Rīgas Latviešu biedrības nama restaurāciju, zvanot pa ziedojumu tālruni 900 60 80.

RLB organizētā pasākuma gaitā tika nominēti jubilejas gada atbalstītāji, kuŗi atvēlējuši savus pakalpojumus, ražojumus un finānces biedrības atbalstam: A/S SEB banka ieguva nomināciju RLB jubilejas gada banka; par jubilejas gada juridisko

padomnieku tika nominēts advokātu birojs *ELLEX KĻAVIŅŠ, SIA Lattelecom* ieguva nomināciju RLB jubilejas gada sadarbības partneris interneta pakalpojumu nodrošināšanā, savukārt *SIA Riga Catering Service* kļuva par RLB jubilejas gada ēdināšanas uzņēmumu.

Svinīgā sarīkojuma laikā tika parakstīts Nodomu protokols par sadarbību Latvijas valsts Simtgades Nacionālā plāna ietvaros ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju, kuŗu pārstāvēja Valsts sekretāra vietniece Latvijas valsts Simtgades jautājumos Selga Laizāne.

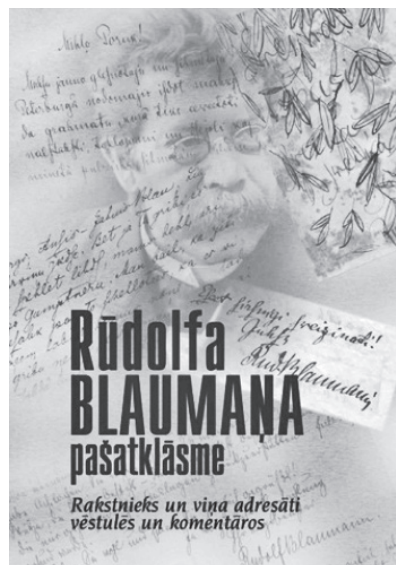
Tika atjaunoti sadarbības līgumi ar Latvijas Universitāti – parakstīja prorektors Dr. geol. Valdis Segliņš un J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju – parakstīja prorektors Armands Lapiņš.

Lai viss iecerētais piepildās, un ilgu mūžu *Māmuļai!*

## “Rūdolfā Blaumaņa pašatklāsmē”

Līvijas Volkovas vēstuļu apkopojums, komentāri. Apgāds “Zinātne”, 2017

RITA ROTKALE



Rīgā ikgadējo Grāmatu svētku laikā 21. oktobrī notika pazīstamās latviešu literātūrzinātnieces Līvija Volkovas grāmatas “Rūdolfā Blaumaņa pašatklāsmē” atvēršanas svētki. Pievilcīgais nosau-

kums mudināt mudina noskaidrot, ko īsti varēsīm atrast 671 lappusi biežajā, aptuveni kilogramu smagajā, skaistā noformētajā sējumā. Tas ietver 355 Blaumaņa rakstītu vēstuļu publicējumus, kuŗus papildina Līvijas Volkovas septiņu gadu laikā tapušie komentāri, atsifrējumi un precīzējumi. Grāmatas autore daudz gadu desmitus pētījusi sev tuvā autora personību un daiļradi. Strādājot pie monografijas “Blaumaņa zelts”, kas nāca klajā 2008. gadā, nozīmīgs fakts avots viņai bijis arī rakstnieka korespondence. Taču tai brīdī darbam bijuši nepieciešami tikai atsevišķu vēstuļu fragmenti. Toreizējā darba izdevēji gribējuši uz vāka likt paskaidrojošu teikumu: “Viss par Rūdolfu Blaumanī”. Autore pēdējā brīdī ieklausies ar savu labojumu un tapis uzraksts: “Gandrīz viss par Rū-

dolfu Blaumanī”. Vai šodien varam teikt, ka tagad nu gan ir viss? Līvija Volkova to strikti noliedz.

Šajā izdevumā publicētas vēstules vairāk nekā 60 adresātiem. Lielākā daļa vēstuļu rakstītas draugiem: Viktoram Eglītim, Aleksandram Būmanim, Kārlim Štrālam, Andrievam Niedram u.c. Ir arī lietišķas darījumu vēstules. Sarakstē atklājas rakstnieka bagātā jūtu pasaule, plašais redzējums, filozofiskie uzskati. Vesels tematiskais bloks atklāj Blaumaņa rūpes par topošo rakstnieku izaugsmi, nesavtīgu viņu ievadīšanu daiļrades noslēpumos.

Grāmatas atvēršanas svinības bija pulcējušas plašu interesentu pulku. Auditorija bija pārpildīta, vienuviet bija redzamas vai visas literātūrzinātnes prominences. Sarīkojumu atklāja apgāda “Zinātne” vadītāja Ingrida Segliņa. Par sadarbību ar autori runāja

redaktore Ieva Jansone, raksturojot Līviju Volkovu kā nerimtīgu pētnieci, kas līdz pēdējam grāmatas tapšanas brīdim vēl pārbaudījusi, pārlasījusi, precīzējusi ik fakti. Literātūrzinātnieks Jānis Zālītis puda paradoksālu atziņu, ka viņam brīžam Līvijas komentāri šķituši vēl interesantāki par pašām vēstulēm. Autori sveikt bija ieradusies Blaumaņa Braku pārstāve Anna Kuzina, Madonas mūzeja darbiniece Dace Zvirgzdiņa, Rīgas mūzeju delegāti un daudzi citi.

Autore pati kā allaž bija pieticīga sava darba novērtējumā, toties bija sarūpējusi brīnišķīgu vēstuļu kompozīciju, kuŗā spilgti atklājās rakstnieka personība. Vēstules ar patiesu ieinteresētību lasīja Latvijas Kultūras akadēmijas pedagogs, dramaturgs Jānis Balodis, šis pašas augstskolas absolvents Viesturs Balodis un

Drāmas tekstu studiju IV kursa studente Anna Belkovska.

Grāmatas ievadā Līvija Volkova retoriski jautā – ja vismaz daļa vēstulēm patērētā laika un garīgās enerģijas būtu atlicināts rakstnieka darbam, cik vēl meistarnoveļu un dramaturģijas pārļu Rūdolfā Blaumanis mums būtu atstājis? Un turpat atbild ar pretjautājumu: Bet varbūt viņam šāda veida savstarpēja saskare bija nepieciešama arī kā rakstniekam? Atliek ar nožēlu piebilst, ka šodien šī problēma vairs nav aktuāla, jo ar roku rakstītas vēstules ir kļuvušas par milzu retumu.

Nopietnā pētījuma atvēršanas svētki risinājās patiesi inteligentā gaisotnē, bez šodien tik ierastajiem šova elementiem, tā pauzot neviltotu cieņu un atzinību grāmatas autorei, kuŗa ir patiesi paraugšs ikvienam pētniekam, it īpaši jaunajiem literātūrzinātniekiem.

# KO PAR TO DOMĀJAT JŪS?



SALLIJA BENFELDE

## Ziloņa pēdas sviestā un govs, kas sēž eglē Latvijas profesore apšaubā latviešu klasiskās literatūras varoņus

Neviens zilonis no Rīgas Zooloģiskā dārza gan nav izbēdzis un nav pastaigājies pa pienotavu, kuņģī ražo sviestu. Nevienš ļaundaris nevienu govī nav arī uzcēlis eglē. Abus dzīvniekus pieminēju, atceroties tā dēvētās absurdas anekdotes. Proti, pirmā ir pavisam īsa – “Kā var zināt, ka zilonis bijis ledusskapī? – Sviestā pēdas palikušas”. Otrā ir garāka. “Govs rāpjas kokā. Vārna vaicā: “Ei, govs, kāpēc tu kāp kokā?” – “Gribu ābolu apēst.” – “Bet tā taču ir egle!” – “Ābols man ir līdzī”.

Protams, var smieties, var paraustīt plecus, ja absurdas anekdotes nepavisam neliekas smieklīgas. Jebkurā gadījumā tās neko nemaina ne uz ļaunu, ne uz labu, ja nu vienīgi mazliet uzjautrina. Taču tad, ja tās notiek reālajā dzīvē, grūti saprast, smieties vai raudāt un kā tālāk rīkoties. Proti, lasot un skatoties, kā daži Latvijas dzeltenie vai pusdzeltenie mediji “izgaršo” un izmanto savas populāritātes celšanai psihoterapeites Guntas Ancānes pārliecību, ka liela daļa latviešu literatūras ir kaitīga bērniem un padara viņus par neko negribošiem un nevarošiem cilvēkiem, ir skaidrs, ka to var vienīgi nosaukt par *massive attack* gan vispārcilvēciskām, gan latviešu humānām vērtībām. Jā, var sacīt, ka tā ir profesionāla apziņas deformācija, var sacīt, ka plašsaziņas līdzekļu vēlme vairot savu auditoriju un nopelnīt jau kļuvusi amorāla, visbeidzot var atcerēties, ka katram ir tiesības uz savu viedokli, arī psihoterapeitei Ancānei. Bet labāk par visu pēc kārtas un – arī citiem ir tiesības

uz viedokli par to, kādas sekas var būt šādiem uzskatiem.

Pirms neilga laika profesore (!), Rīgas Stradiņa universitātes Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas katedras un klinikas vadītāja Gunta Ancāne gan presē, gan TV raidījumā pauda – “Ja joprojām mūsu bērniem līdz devītajai klasei obligātajā literatūrā ir darbi, kur galvenais varonis ir neveiksmīgs, ja tas ir tēls, kuņģis saistās ar bezcerību, bezpalīdzību, nespēju piepildīt savus sapņus, tad uzmanīgi jāpaskatās, cik daudz šādu darbu ir un vai tie vispār ir nepieciešami šajā vecuma posmā.” Par Sudrabu Edžus stāstu “Dullais Dauka” profesore saka: “Tas ir zinātkārs, domājošs zēns, kuņģam ir potenciāls kļūt par nākamo Latvijas Einšteinu. Jau pati ideja vien nosaukt cilvēku, kas sniedzas pēc zināšanām, par dullu, ir absurda!” Savukārt par Jāņa Poruka “Kauju pie Knipskas” profesore teic, ka galvenais varonis Cibīšs attēlots kā vārgs un nabadzīgs, viņa pretstats ir pašpārliecināts, bravūrīgs puīšelis. (...) Ja mēs skolā mācām, ka labais varonis ir Dauka, kas aiziet bojā, vai Cibīšs, kuņģis nosalst, mēs netieši aicinām būt vājiem, slimiem un nespējīgiem. Tas visai sabiedrībai ir bīstami. Lai skola varētu palīdzēt, ir svarīgi iedot īstās vērtības – labi būt pārtikušam, veselam, ar sārziem vaigiem, stipram un drosmīgam.”

Tomēr vispārsteidzošākās ir Guntas Ancānes atziņas par Atraitnes dēlu, Lāčplēsi un Sprīdīti. “Piemēram, Plūdoņa Atraitnes dēls. Skaists tēls poēmas sākumā,

bet, no psihiskās veselības viedokļa raugoties, būtu labi ieviest analīzi par šā varoņa stāvokli,” pauž profesore. Par poēmas rindām “Zidā un samtā tev ietērpsu, māt! Godgaldā vedīšu nosēdināt”, Ancāne secina: “Tas ir rādītājs, ka vēlēšanās pēc zināšanām nav nemaz tik tīra, tur ir arī vēlme izpatikt mammai. Tiklīdz cilvēks grib kaut ko darīt cita lab-sajūtas uzlabošanai, tā uzreiz rodas aizdomas par atkarīgu personības struktūru, un tādiem cilvēkiem nemēdz būt īpašu panākumu.” Par Lāčplēsi Ancānes sakāmais intervijā ir pavisam īss: “Tie, par kuņģiem mēs labprāt runājam, patiesībā nav nekādi reālie varoņi, piemēram, Lāčplēsis ir mītisks puscilvēks puslācis, un Kurbads ir ķēves dēls. Mums nav patiesu varoņu,” TV raidījumā psihoterapeite vēl piebilst, ka Lāčplēsis nav nekāds varonis, jo cīnās un cīnās un beigās nonāk zem ūdens. Bet Sprīdītis ir puika, kuņģis nespēj novērtēt princeses daiļumu, bet pārmet viņai kaprīzes. Intervijā presē arī izskan ļoti savdabīgs viedoklis: “Sprīdītis – tas nav tas varonis, ar kuņģi es aicinātu identificēties. Viņš ir mazs puīšelis, protams, ka Sprīdītis atnāks mājās. Atcerēties, no kurienes esi nācis, ir labi. Bet atgriezies mājās? Es ļoti apšaubu to kā vērtību. Kā tad mēs attīstīsimies un iziesim pasaulē, ja aicināsim visus atgriezties mājās? Kāds atnāks, kāds neatnāks, bet tā nevarētu būt viena no pamatvērtībām.”

Pārmetumu atstāstījumu latviešu literatūrai varētu turpināt, bet minētie piemēri sniedz pie-

tiekamu Guntas Ancānes uzskatu izklāstu.

Lasot interviju un skatoties TV raidījumus, neatstāja sajūta, ka esi iekļuvis kādā absurdā izrādē, kur viss sajaukts juku jukām. Ja tiek uzskatīts, ka bērni un jaunieši literatūru uztver tieši tā, tad skolās būtu jāaizliedz arī liela daļa ne tikai no pasaules literatūras klasikas, bet arī no mūsdienu literatūras. Galu galā jebkurā literatūras darbā var izlasīt to, kā tur nemaz nav, ja dzīves pieredze un vide ir sakropļojusi uztveri. Neapšaubāmi, liela nozīme ir skolotājam. Tad varbūt pirmām kārtām ir jārunā par skolotāju kvalifikāciju un nevis par “kaitīgu” literatūru? Pretējā gadījumā varam nonākt pie okupācijas laika kārtības, kad daļa grāmatu bibliotēkās bija t.s. “specfondos”, kuņģi bija pieejami tikai pēc noteiktiem sarakstiem un kritērijiem. Turklāt, runājot par “pareizajām” grāmatām, jāteic, ka viss tik vienkārši nemaz nav. Ancāne par pozitīvo literatūras piemēru bērniem min zviedru rakstnieci Astridu Lindgrēnu, bet man bērniībā, piemēram, viņas Latvijā tik populārie stāsti par brālīti un Karlsonu ļoti nepatika, jo Karlsons bieži mājās, neuzklausa brālīti un man tas nemaz nelikās ne mīļi, ne pareizi. Toties stāsts par “nevarīgo Cibīņu” radīja lielu vēlmi cīnīties par taisnīgumu, neļaut varmākām darīt citiem pāri. Tāpat arī par psihoterapeites sacīto, ka nosaukt zinātkāru zēnu par “dullu” nozīmē atgriezties pie okupācijas laikos izplatītā uzskata, ka tikai ar “melnām

rokām” darītais darbs ir vērtība, jāteic, ka šādu uzskatu popularizēja okupācijas vara. Strādnieku šķira, kas raujas “ar melnām mutēm un rokām” bija viena no tā laika propagandas galvenajām vērtībām. Domāju, nav jāskaidro, kāpēc tā, jo tautai nebija jādomā, bet jāpakļaujas, un zināšanas tālab vajadzēja ierobežot. Tāpat arī par nespēju un negribēšanu pašiem lemt un darīt lielā mērā jāpateicas piecdesmit okupācijas gadiem, nevis latviešu literatūrai. Protams, literatūra un māksla ietekmē cilvēkus, bet ne jau mācāmās literatūras saraksts izveido personību. Var strīdēties par to, kādā vecumā būtu ieteicams lasīt vienu vai otru grāmatu, bet nenolieciami – visas pieminētās “nepareizas” grāmatas un to varoņi stāsta arī par cilvēcību, taisnīgumu, godu. Jo cilvēki nav tikai panākumiem ieprogrammēti automāti. Cilvēkiem piemīt jūtas un emocijas, ne tikai spēja domāt racionāli un aprēķināt. Galu galā runa nav par to, vai pienākas kartupeļi ar gaļas mērci vai bez tās un kā pie tā visa tikt. Runa ir par garīgumu, par cilvēcību, par izpratni. Jā, arī par spēju neapstāties savā attīstībā, pārvarēt grūtības, piecēlies, ja esi pakritis. Ja vienīgais motīvs ir kartupeļi ar gaļas mērci, ja mīlestība pret māti un vēlme lolot savu tuvāko ir nožēlojama atkarība, tad varam saņemt mehāniskus monstrus, kuņģiem svešs viss cilvēciskais šā vārda humānajā izpratnē.



### NO REDAKCIJAS.

Jautājums par to, kādu literatūru, kādus konkrētus daiļdarbus mācīt skolēniem, aplūkots arī nedēļrakstā *Sestdiena*. Uz diskusiju aicināti gan ierēdņi, gan latviešu valodas skolotāji.

Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnazijas latviešu valodas un literatūras skolotāja Anita Vanaga uzsver, ka literatūrā atslēgas vārds ir māksla, līdz ar to svarīgs ir ne tikai sižets, tēli, aprakstītās problēmas, bet arī forma, kompozīcija un citas lietas, tāpēc ir atsevišķi darbi, kuņģi skolēnam noteikti ir jāizlasa, lai pēc tam stundā varētu runāt par to no visiem šiem aspektiem. Vienlaikus literatūra kā māksla ir ļoti intīma lieta, tāpēc skolotājam ir jājūt savi skolēni un, iespējams, piedāvātie darbi jāmaina. Tas ir sadarbības process.

Liepājas Valsts 1. ģimnazijas latviešu valodas un literatūras skolotājs Normunds Dzintars uzskata, ka, piemēram, Blaumaņa daiļdarbos apspēlētās cilvēku savstarpējās attiecības mūsdienās ir tikpat aktuālas kā senāk. Daļā darbu gan valoda ir tāda, ko reizēm skolēni nesaprot, bet, pārrunājot klasē sižeta virzību

un citus aspektus, vienmēr nonāk pie secinājuma, ka Blaumaņa rakstītais 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā ir mūsdienīgs arī tagad. “Klasika jau ir ļoti, ļoti plaša, un, protams, skolā to visu izlasīt nav iespējams, tāpēc jāatlasa,” atzīmē skolotājs. Ar ironiju par mūsdienu skolēniem un viņu vēlmi lasīt skolotājs *Sestdienai* atsūtījis paša uzrakstītu dzejojli, ko piedāvājam arī mūsu lasītājiem.

### Sprīdītis modernajos laikos

*Sprīdītis vairs sen nav zēns,  
Nav vairs mierīgs, nav vairs lēns,  
Dzīvē daudz ir paveicis,  
Piecas sievas apņēmis.  
Draudzējas ar Sīkstuli,  
Kārtis sīt ar Lutausi,  
Reizēm pipē, reizēm dzeļ –  
Tikai tāds šai laikā der.  
Lienīti sen aizmirsis,  
Genovevu apņēmis,  
Katrā ciemā vēl pa dāmai,  
Kuņģi ar nav jābūt rāmai.  
Vairs tas naudu neiet rakst,  
Mūsdienīgāk ir to zagt,  
Bērniem, lai liels lasīt prieks,  
Sprīdītis ir razbainieks.*



ASTRĪDA JANSONE

## Trimdas bērnbērns Kārlis Streips

Jau agrāk biju uzrunājusi Kārlī ar lūgumu atnākt pie manis un parunāties, bet vienmēr viņš atrunājās ar lielu nevaļu, ko es gan varu saprast, bet negribējās likties mierā. Kā gan mana topošā grāmata bez Kārļa! Tāpēc lūdzu atkal, aizbildinājos ar savu vecumu un slimību, un biju bezgala priecīga, ka vienojamies par to, ka savu dzīvesstāstu Kārlis izstāstīs pats. Te tas ir.

“Tas bija 1989. gada februārī. Tolaik dzīvoju Kanzasas pavalsts galvaspilsētā Topekā, Amerikā, un strādāju vietējā televīzijā par politikas korespondentu. Iezvanījās telefons, – zvanīja mana māte Līga Korsts Streipa. Viņa vēlējās pastāstīt, ka nule saņēmusi piedāvājumu no Latvijas Universitātes strādāt par angļu valodas pasniedzēju Svešvalodu fakultātē.

Taču par minētajā telefona sarunā izteikto piedāvājumu mamma nebija sajūsmā, jo viņai tobrīd bija liels projekts Amerikā, kuŗu viņa nesaprata atļauties pamest. Pats nesaprata, kā tas gadījās, bet no manas mutes izspruka vārdi: “Labi, tad tu paliec Amerikā, es braukšu tavā vietā.” Bet es taču nebiju nekāds augstskolas mācītājs, es biju televīzijas korespondents. Kā gan es kādam varēju mācīt valodu? Dieviņš uzsmaidīja. Topekā arī ir augstskola, un tā sanāca, ka tieši tajā vasarā tur piedāvāja kursu par angļu valodas mācīšanu svešautiešiem. No darba brīvā laikā gāju mācīties, nopirku dažādas mācību grāmatas, un 1989. gada 1. septembrī, nedēļu pēc *Baltijas ceļa*, kuŗu es labprāt būtu piedalījies, mēs ar mammu ieradāmies Latvijā. Es – pirmoreiz mūžā. Bija jālido caur Helsinkiem, viesnīcā bija grūti aizmigt, domājot par nezināmo, kas priekšā. Nākamajā rītā devāmies uz ostu. Mammai līdzi bija koferis, pilns ar grāmatām. Viņa vienmēr uz Latviju veda grāmatas, par kuŗām varas iestādes droši vien īpaši nepriecājās, bet laikam Līga prata šos apvārdot. Līdzi arī bija *makintoša* dators, ko mamma bija lietojusi Amerikā un kuŗa vārds bija Anšlavs – par godu rakstniekam un māksliniekam Anšlavam Eglitim. Datoru viņa atveda Latvijas Tautas frontē. Ar prāmi atbraucām līdz Tallinai, kur mūs sagaidīja Svešvalodu fakultātes pārstāvis un ar savu automašīnu atveda līdz Rīgai.

Istabiņas dzīvošanai mums ar mammu ierādīja uzņēmuma VEF tā dēvētajā profilaktorijā (tā bija iestāde, kur VEF darbinieki varēja atpūsties, tur bija dažādas veselības aprūpes procedūras). Mums tur ierādīja istabiņas tāpēc, ka es angļu valodu mācīju ne tikai universitātes studentiem, bet arī VEF augstākajai vadībai, tostarp Jurim Bindem, kuŗš nu ir ilggadējs LMT telekomunikāciju uzņēmuma vadītājs. Angļu valodu arī mācīju Tautas frontes ļaudīm, vispār LTF mītne Vecpilsētā man bija kā otrās mājas. Jau pirmajā dienā Rīgā mēs ar mammu turp aizgājām, satikām Sarmīti Ēlerti, kuŗa tolaik bija LTF informācijas daļas vadītāja, un pavaicājām, kā varam pa-

līdzēt. Mūs tūdaļ pat nolika pie dažādu preses reližu un cita veida dokumentu tulkošanas. Mamma Rīgā nodzīvoja vien pāris mēnešus, tad devās atpakaļ uz Ameriku.

Ai, kāda togad bija aizņemība! Man katru dienu bija trīs, četras, piecas, sešas lekcijas universitātē un citur, Tautas frontē es ne tikai tulkoju tekstus, bet arī piedalījos valdes sēdēs, palīdzēju veidot LTF apkārtrakstu *Atmoda* un tās angļu valodas versiju, ko rediģēja mana laba draudzene no Kanadas Sarmā Dindzāne.

Jāteic, mana klātbūtne Latvijā bija zināmā mērā ironiska. Proti, savulaik es mācījos Minsteres latviešu ģimnazijā Vācijā, un kādudien tur bija paneldiskusija par jautājumu, kas notiktu, ja Latvija rīt atgūtu savu neatkarību? Tas bija 1978. gadā, tātad ilgi pirms Michaila Gorbačova. Es paudu uzskatu, ja tas tā notiktu, tad no Rietumiem Latvijā atgrieztos ļoti maz cilvēku – kā nekā cilvēkiem ir darbs, māja, ģimene, bērni skolā un viss pārējais, vai tad viņi varēs tā pēkšņi pārcelties uz Latviju? Pārējie diskusijas dalībnieki mani kārtīgi nostrosteja par patriotisma un latviskuma trūkumu, bet galu galā nūdien biju viens no pirmajiem Rietumu latviešiem, kuŗi pārcēlās uz dzīvi tēvzemē, turklāt – man izrādījās taisnība, jo visai maz latviešu no citām pasaules malām ir pārcēlušies uz dzimteni, krietni lielāks skaits pēdējos gados ir “piesitis pēdu” un emigrējis citur.

Liels notikums manā dzīvē bija 1990. gada 4. maijs, kad Latvijas PSR Augstākā padome pieņēma neatkarības atjaunošanas deklarāciju. Mans uzdevums bija tulkot ārvalstu žurnālistiem, kuŗi kuplā skaitā bija sapulcējušies Augstākās padomes namā. Atceros, kad sākas balsojums, katram deputātam savu balsojumu paziņojot atsevišķi, es arvien stingrāk un stingrāk raudzījos grīdsegā, zinādams, ja es ar kādu saskatīšos, tad raudāšana būs neizbēgama – tik triumfāls bija tas mirklis. Rezolūcija bija pieņemta, un mēs visi iegājām sēžu zālē un dziedājām “Dievs, svētī Latviju!”, vai, pareizāk sakot, citi dziedāja, es raudāju. Man ar “Dievs, svētī Latviju!” vienmēr ir bijis sarežģīti. Tā gada laikā gāju Doma baznīcā, un, kad dievkalpojuma laikā no mācītāja atskanēja vārdi: “Dievs, svētī Latviju!”, kad ieskanējās Doma ērģeles un baznīcēni dziedāja, es biju maza nelaimes čupiņa uz grīdas...

Pāris mēnešu pēc 4. maija es atgriezos Amerikā ar tādu zaldāta apziņu – termiņš nokalpot, dzīvosim tālāk. Iestājos magistratūrā Merilendas universitātē ar domu kļūt par žurnālistikas profesoru. Taču tajā laikā pusslodzes darbs man bija Amerikas latviešu apvienībā, un 1991. gada janvārī, bariķāžu laikā, darbs kļuva par pilnas slodzes darbu, jo mēs augu dienakti dežūrējam pie telefona – ja nu kāds no Latvijas piezvanīs.

Brīdī, kad Latvija pilnībā atguva savu neatkarību, biju Amerikā, Gaŗezera vasaras nometnē un skolā, kur tobrīd bija seminārs par Latvijas nākotni. Ai, kāds mums

visiem bija prieks! Pāris nedēļu pēc tam kopā ar Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšnieku Gunāru Meierovicu devāmies uz Maskavu, kur notika Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas apspriede. No liela attāluma redzēju pašu Michailu Gorbačovu.

Rīgā mans uzdevums bija atrast biroja telpas PBLA birojam Latvijā. Biju paredzējis, ka Latvijā būšu augstākais pāris nedēļu. Kādudien devos uz Latvijas Ārlietu ministriju Vecrīgā, kur tagad ir Dānijas vēstniecība. Sarunā ar toreizējo ārlietu ministru Jāni Jurkānu bildu, ka Amerikā es gribētu atgriezties magistratūrā, un vai

pavietu, mums izdevās to atrast, uzstādīt pieminekli. Mamma tagad guļ pie saviem senčiem. Mans tēvs Laimonis Streips pēc mammas nāves atgriezās Latvijā un dzīvoja, cepuri kuldams ar savu Amerikas pensiju līdz 2003. gadam, kad arī beidzās viņa mūža ceļš.

Es abus vecākus mīļi pieminu, un kā gan citādi – bez viņiem es nemūžam nebūtu tas cilvēks, kuŗš var dzīvot un strādāt Latvijā. Mājās mēs allaž runājam tikai un vienīgi latviešu valodā. Kad piecu gadu vecumā sāku iet bērnudārzā, audzinātāja bija šoka par tādu bērnu, kuŗš ne tikai neprata angļu

ārlietu ministrijā nostrādāju apmēram pusgadu, kad pie manis birojā ieradās divi jaunieši, kuŗi paziņoja, ka viņi veido pirmo privāto televīzijas kompaniju bijušajā PSRS un vai es gadījumā negribētu kļūt par tās ziņu nodaļas vadītāju. Teicu jā, jo darbs ministrijā man īsti pie sirds negāja. Rezultātā tapa telekanālis NTV-5, kuŗu varēja skatīt ļoti ierobežotā teritorijā, bet kur es nūdien izveidoju ziņu nodaļu. Diktori bija Ilva Liepiņa, kura pēc tam ilgus gadus to pašu amatu pildīja Latvijas Televīzijas *Panorāmā*, un Eduards Švāns, atslēdznieks no Augstākās padomes autobazes, kuŗam bija



*Kārlis Streips: “Savulaik es mācījos Minsteres latviešu ģimnazijā Vācijā, un kādudien tur bija paneldiskusija par jautājumu, kas notiktu, ja Latvija rīt atgūtu savu neatkarību? Es paudu uzskatu, ja tas tā notiktu, tad no Rietumiem Latvijā atgrieztos ļoti maz cilvēku.”*

varbūt es uz pusslodzi varētu strādāt Latvijas vēstniecībā Vašingtonā? Ministrs atbildēja apstiprinoši, bet vispirms būšot jāpavada pāris mēnešu ministrijā, mācoties par diplomātiju. Kādu brīdi padomāju un tad teicu – labi. Piezvanīju uz Amerikas latviešu apvienību un uz dzīvokli, kuŗā tobrīd mitinājos, pateicu, ka vēl pāris mēnešu būšu Latvijā. Taču ministrijas ļaudis aicināja mani palikt te pavisam. Te taču ir daudz svarīgāks darbs nekā ārpusaulē! Sākumā šaubījos, bet pēc pāris mēnešiem atkal pateicu – labi.

Mantas sakravāju konteinerā uz Latviju, tās Rīgā pienāca pēc pusgada. Savu automašīnu es aizvedu atpakaļ uz Čikāgu un atdevu ģimenei. Mamma tobrīd vairs nebija starp dzīvajiem, mammai bija tikai 54 gadi, kad nomira. Bēres notika svētā Jāņa baznīcā Rīgā, kur savulaik mamma bija kristīta. Apglabāta viņa ir Slokā, kur dzīvoja viņas tēvs un vectēvs, kuŗš, starp citu, bija Slokas pilsētas vecākais. Gadu pirms viņas bērēm mēs ar Žubīti Slokas kapsētā devāmies meklēt vecvecēku ka-

valodu, bet runāja svešā valodā, par kuŗu viņa, visticamāk, nezināja neko. Mācījos Čikāgas latviešu Sestdienas skolā, gāju Gaŗezera Vasaras vidusskolā, arī Minsteres ģimnazijā. Latvijā varēju ierasties ar pilnu, tā teikt, latviešu valodas bagāžu. Brīdī, kad te ieradās, atklāti sakot, neko daudz par Tēvzemi nezināju. Protams, skolā mācījāmies Latvijas vēsturi, ģeografiju un visu pārējo, taču trimdas latviešiem būtībā vēsture beidzās 1940. gadā, kad notika Latvijas okupācija. Mani vecvecāki par Latviju runāja reti un negribīgi – tik liela viņiem bija sāpe par dzimtenes pamešanu. Manas mammas māte, Milda Korsts, prombraucot nolika atslēdzziņu zem paklāja koridorā, lai vēlāk atkal varētu iekļūt dzīvoklī. Viņai pie rokas bija astonešus un divus gadus vecas meitas, vēderā bija trešā, kuŗa piedzima jau Vācijā (kur viņas vīrs, mans vectētis Zoldemārs Korsts, visu mūžu itin žiperīgs būdams, uzdienējās par Hanavas bēgļu nometnes komandantu). Mani vecvecāki savu dzimteni nekad vairs neredzēja.

dobja, televīzijas darbam lieliski piemērota balss. NTV-5 es katru vakaru vadīju desmit minūšu ziņu raidījumu angļu valodā, tas bija jauki, jo tā galu galā bija mana profesija. NTV-5 nobankrotēja, visi pārgājām uz telekanāli RBS. Nobankrotēja arī tas. No visa tā, ko esmu darījis Latvijā, visvairāk lepojos par to, kā es palīdzēju izveidot mūsdienīgu izpratni par televīzijas ziņām.

“Skats no malas” Latvijas sabiedriskajā televīzijā ēterā bija 18 sezonas. Visu laiku paralēli esmu turpinājis darbu Latvijas Universitātē, tiesa, vairs ne “svešvalodniekos”, bet gan Komunikāciju fakultātē, kur mācu ziņu rakstīšanu.

Daudzus gadus man arī bija raidījums vispirms privātā radio-stacijā, pēcāk Latvijas radio. Patlaban joprojām lasu lekcijas augstskolā un vadu raidījumu “Vēlais ar Streipu” minētajā *RīgaTV24*. Lielākoties naudu joprojām pelnu kā tulkotājs. Pirmajos gados, kad braucu ciemos pie māsām Čikāgā, allaž teicu – vēl vienu gadu un viss, bet kaut kad, tā ap pagājušā gadsimta 90. gadu otro pusi, Rīga kļuva par gana kosmopolitisku un modernu pilsētu, lai te justos ērti. Nu jau daudzu gadu garumā nevis pavadu gadu Latvijā un tad pāris nedēļas esmu mājās Amerikā, bet gan otrādi – pāris nedēļu esmu Amerikā, un tad braucu mājās – uz Latviju.”

Kārļa Streipa stāstītais man liekas viens no interesantākajiem līdz šim manai topošajai grāmatai.

# Latvijas simtgades spēlfilma "BILLE" par Vizmas Belševicas bērniņu lūdz jūsu atbalstu

Spēlfilma "Bille" ir viena no 16 filmām, kuŗas tiek veidotas par godu Latvijas simtgadei 2018. gadā. Šī filma ir liels Latvijas kino notikums, kas papildinās Latvijas kino dārgumu kolekciju un būs dāvana visiem latviešiem.

"Bille" ir aizraujošs stāsts par septiņgadīgo meitēnu Billi no Grīziņkalna, 30. gadu Rīgā, kas balstīts uz slavenās latviešu rakstnieces un vienīgās latvietes, kuŗa izvirzīta Nobela prēmijai, Vizmas Belševicas autobiografiju. Triloģija "Bille" pirmoreiz tika publicēta izdevniecībā "Mežabele" Itakā, N.Y., ASV un 90. gados kļuva ļoti populāra Latvijā un Zviedrijā. Arī citās valstīs V. Belševica ir latviešu literatūras favorīte.

Filmu studijas "DEVINI" veidotā ģimenes filma "Bille" vēstīs par neizprotamo pieaugušo pasauli no bērna skatījuma, par bērnu vēlmi aizbēgt no skarbās realitātes un ģimenes problēmām, meklējot patvērumu fantāzijā. Šis ir arī stāsts par to laiku, kad vecmāmiņas bija meitēni un gribēja atrast maģisko Leputriju. Filmas režisore ir starptautiski pazīstamā Ināra Kolmane, pasaulē atzītās un latviešu kopienās pazīstamās dokumentālfilmas "Ručs un Norie" autore. Lomās izcili bērnu aktieri un apbalvoti kino aktieri: Rūta Kronberga, Artūrs Skrastiņš, Elīna Vāne, Maija Doveika, Lolita



Cauka, Lilita Ozoliņa. "Bille" būs cerību pilns stāsts visām paudzēm ikkatrai latviešu ģimenei visā pasaulē.

Līdz šim filma saņēmusi daudz atbalsta, tomēr vēl nedaudz pietrūkst, lai to pilnībā pabeigtu un lai tā nonāktu līdz publikai laikus. Šobrīd norit filmas montāža, kuŗai sekos datorgrafikas fāze. Šim mērķim radošā komanda vāc līdzekļus caur puļa finansējuma kampaņu. Šeit būs saite, lai uzzinātu vairāk un ziedotu: [www.gofundme.com/helpbilletthemovie](http://www.gofundme.com/helpbilletthemovie)

Filmas "Bille" komanda būs jums ļoti pateicīga par jebkāda apjoma ziedojumu. Ziedojumus

var arī sūtīt tieši filmas veidotājiem, rakstot uz filmu studijas "Devini" pārstāves ASV e-pastu [marta.enina@gmail.com](mailto:marta.enina@gmail.com) vai sūtot tos uz studijas bankas kontu:

SIA, "Film Studio DEVINI"  
VAT LV40003017761  
Nordea Bank AB Latvijas filiāle  
SWIFT code: NDEALV2X  
LV58NDEA0000082118156  
Lūdzu, atbalstiet šo Latvijas simtgades projektu un pārsūtiet informāciju par šo kampaņu arī citiem. [www.gofundme.com/helpbilletthemovie](http://www.gofundme.com/helpbilletthemovie)

Marta Mannenbach,  
spēlfilmas "Bille" izpildproducente



## ĪSZIŅAS

**Rēzeknē no 3. novembra līdz 30. decembrim Latgales Kultūrvēstures muzejā skatāma Zviedrijas tautiešu Marijas Muzikantes un Dzidras Ciparones darinātā kolekcija – lelles latviešu tautastērpos. Autore no Latvijas devās bēgļu gaitās uz Zviedriju, bet Marija līdzī bija paņēmusi arī savu Rucavas tautastērpu. Abas mākslinieces latviešu tautastērpos ieģērbušas vairāk nekā 200 lelļu. Pēc M. Muzikantes aiziešanas mūžībā viņas dēla Ēvalda ģimene uzticēja 120 lelles glabāšanā Latvijas vēstniecībai Stokholmā, no kuŗas izstādē apskatāmas 30.**

**LATVIJAS PASTS izdevis baznīcas reformācijas kustības 500. gadadienai veltītu pastmarku "Reformācijai – 500" 200 000 eksemplāru tirāžā. Uz tās attēlots baznīcas reformu ideologs, mācītājs, teologs, profesors Mārtiņš Luters un reformācijas kustības aizsācējs toreizējās Livonijas pilsētā Rīgā Andreass Knopkens. Pastmarkas nominālvērtība ir € 0,85. Izdota arī īpaša aploksnē 1500 eksemplāros. Abu dizaina autors ir mākslinieks Jānis Strupulis.**

**Valdība 24. oktobrī atbalstīja 374 600 eiro piešķiršanu Aglonas bazilikas komunikācijas centra renovācijai, kuŗas nepieciešamība pamatota ar nākamgad paredzētajām valsts simtgades svinībām, kā arī Ministru prezidenta Māra Kučinska uzaicinājumu Romas Katoļu baznīcas pāvestam Franciskam piedalīties Visvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētkos 2018. gada augustā.**

**Cēsu novada domes priekšsēdis Jānis Rozenbergs un būvfirma ReRe Grupa parakstījuši līgumu par Cēsu viduslaiku pilsdrupu kā vienu no ievērojamākajiem kultūras pieminekļiem Baltijā konservāciju un pils kompleksa rekonstrukcijas projekta īstenošanu. Restaurācijas darbi norisināsies par Garo Hermani sauktajā Dienvidu tornī (15. gs.). Pilsdrupām pieguļošajā teritorijā tiks atjaunoti pastaigu celiņi un gājēju tilts, kā arī labiekārtota viduslaiku aktivitāšu zona. Darbus paredzēts pabeigt līdz 2019. gada novembrim. Kopējās izmaksas – € 1 374 583, tai skaitā ERAF līdzfinansējums € 950 000 apmērā.**

**Priekules vidusskolā deviņi 10. klases skolēni šogad uzsākuši mācības programmā "Ievirze policijas darbā", kas izveidota sadarbībā ar Valsts policijas koledžu. Ar policista Renata Astrauska pedagoģisko talantu vidusskolēni ar prieku apgūs profesionālās pamatzināšanas, lai veiksmīgāk iestātos koledžā. Neparasti, ka, piemēram, Arvīds Kurāts speciāli pārcēlās no Rīgas mācīties Priekules vidusskolā, lai tagad ar izcilām sekmēm tiktu uzņemts Valsts policijas koledžā.**

**Aizputes vidusskolā notika Kurzemes un Zemgales reģiona mazpulku rudens forums, kuŗā piedalījās dalībnieki no 28 mazpulkiem. Vispirms mazpulcēni Aizputes tirgū demonstrēja pašu izaudzēto ražu un rikoja loteriju, ko iedzīvotāji uzņēma ar lielu atsaucību. Pēc tam bija jāaizstāv projekti par gada laikā paveikto, ko izvērtēja ekspertu komanda. Apbalvoti tika ne tikai mazpulcēni, bet arī viņu vecāki.**

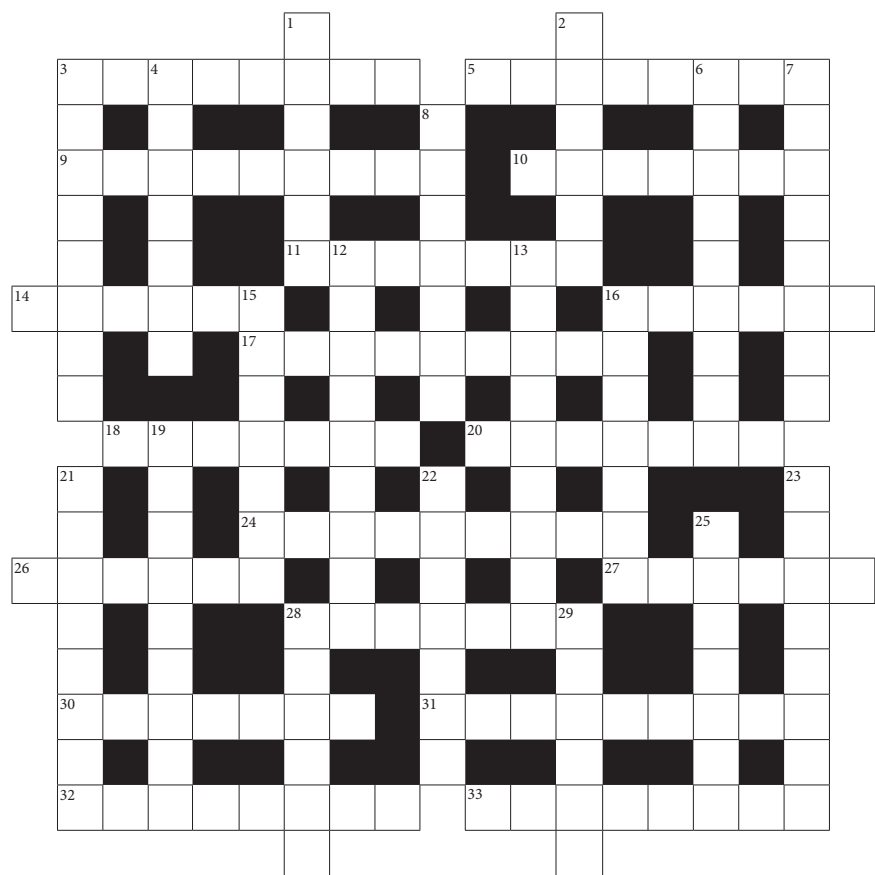
**Skrundas novada militārajā pilsētiņā notika taktiskās mācības "Mazais Namejs 2017", kur piedalījās 500 zemessargi, kaŗavīri un rezerves kaŗavīri no Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes bataljoniem un ASV bruņotajiem spēkiem. Lauka taktiskā vingrinājuma uzdevumi bija trenēt apakšvienību spējas pildīt uzdevumus atbilstoši kaujas apdzīvotā vietā pamatprincipiem.**

**Maxima Latvija Rīgas zooloģiskajā dārzā 26. oktobrī rīkotajā 12. Latvijas lielākā ķirbja čempionātā ar izaudzēto 161,5 kg smago milzeni uzvarēja Gundega Neimane no Kuldīgas novada, otro vietu ar 160,5 kg ieguva Gatis Badovskis, bet trešo – Daina Badovska ar 157,5 kg smagu ķirbi no Skrundas.**

Īsziņas sagatavojuši Valija Berkina

## KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS



Airējami kaŗakuģi līdz 18. gs. 6. Gala pārbaudījumi vidusskolās. 7. Materiālā palīdzība. 8. Aizsargājami grīšu dzimtas augi. 12. Krustziežu dzimtas lopbarības sakņaugi. 13. Dzīvas būtnes. 15. Saules sistēmas planēta. 16. Kopā sapīti izolēti vadi. 19. Lietuviešu aktieris (1937). 21. Pilsēta Lietuvas ziemeļrietumos. 22. Iekšēja. 23. Valsts Eiropā. 25. Poligrafijas izstrādājums. 28. Rotājums sieviešu cepurei. 29. Klusā okeana rūpnieciskais zivis.

### Krustvārdu mīklas (BL Nr. 40) atrisinājums

**Limēniski.** 1. Talants. 6. Tampere. 10. Ezere. 11. Lākturi. 12. Septiņi. 13. Iloki. 14. Elite. 15. Trose. 16. Atis. 19. Sisenis. 23. Kivi. 25. Baziliks. 26. Klintene. 27. Osis. 29. Saska. 33. Aras. 38. Antra. 39. Untas. 40. Tukla. 41. Operete. 42. Neapole. 43. Tērce. 44. Susliks. 45. Skaista.

**Stateniski.** 1. Tallina. 2. Liktori. 3. "Nauris". 4. Seineri. 5. Vecaine. 6. Testeri. 7. Maputu. 8. Epilogi. 9. Ekscesi. 17. Trāps. 18. Sbiris. 19. Seims. 20. Sesks. 21. Nakra. 22. Skice. 23. Kūtra. 24. Venta. 27. Orators. 28. Iltners. 30. Amulets. 31. Katvari. 32. Rasenes. 34. Rektors. 35. Slavena. 36. Kadeti. 37. Atkala.

**Limēniski.** 3. Pilsēta Japānā, Kjusju salā. 5. Raiņa memoriālais muzejs Jēkabpils novadā. 9. Tādas, kas satur daudz cietes. 10. Sadzīves pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem. 11. Cenas samazinājums. 14. Amerikas Kinoakadēmijas balva. 16. Kukaiņdāju kārtas dzīvnieks. 17. Atmaks. 18. Ziemāju sējai paredzēti lauki. 20. Iekārtas radioviļņu uztveršanai un raidīšanai. 24. Dienas

strādnieki feodālajā Rīgā. 26. Sabiedriskās pirtis Senajā Romā. 27. Ļoti vecas. 28. Organiskās skābes atvasinājums. 30. Apdzīvota vieta Amatas novadā. 31. Monētu un medaļu kolekcionāri. 32. Vispārējas pārbaudes. 33. Apdzīvota vieta Aļošanas novadā.

**Stateniski.** 1. Auduma krāsošanas paņēmiens. 2. Dzīves vietas apzīmējums. 3. Zemgaļu brīvības cīņu vadonis 13. gs. 4.

# JAUNUMS!

## Brīvās Latvijas dāvanu pasūtījumi

Cienījamie, uzticīgie, ilggadējie BL lasītāji!  
Droši vien arī Jūsu draugu, radu un paziņu lokā ir cilvēki, kuŗi nepasūtina mūsu avīzi. Dažādu iemeslu pēc – cits saka, ka visu informāciju izlasot tīmeklī, cits – ka nav laika lasīt, vēl cits negrib izdot naudu...

Atjaunojot savu abonementu, Jūs varētu gan piesaistīt mūsu pulkam jaunus lasītājus, kas šobrīd ir ļoti, ļoti svarīgi avīzes pastāvēšanai, gan arī uzdāvināt vērtīgu dāvanu – BL abonementu uz trim mēnešiem diviem cilvēkiem, pats par to nemaksājot neko naudas izteiksmē.

Pasūtīniet avīzi – drukātā vai digitālā formā – diviem jūsu izraudzītiem cilvēkiem, un BL samaksās visus izdevumus.

Vai nav lieliska dāvana?  
Un atgādinājums draugiem par to, ka Jūs par viņiem domājat.

BL pienāks Jūsu draugu mājās, ja aizpildīsiet šo kuponu un kopā ar savu abonementa pagarinājumu atsūtiet uz Rīgas redakciju Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, Latvia e-pasts: [redakcija@brivalatvija.lv](mailto:redakcija@brivalatvija.lv) tālrunis uzziņām +371 67326761

### Lūdzu, nosūtīt BL dāvanas abonementu

1.

Saņēmēja vārds, uzvārds

Adrese

Sūtītāja vārds, uzvārds

2.

Saņēmēja vārds, uzvārds

Adrese

Sūtītāja vārds, uzvārds

Vēlaties uzzināt  
par tautiešiem Lielbritānijā?



[www.latviesiem.co.uk](http://www.latviesiem.co.uk)

Esi mūsdienīgs!

[www.307.lv](http://www.307.lv)

Sludinājumus laikrakstā  
**BRĪVĀ LATVIJA**  
iesniedz ērti  
no sava datora

307<sub>LV</sub>

Viena gada abonementa cena, pasūtīniet avīzi **Latvijā, – 55 eiro.**  
Samaksa jāveic, naudu ieskaitot SEB bankā,  
konta nr. LV80UNLA0050016243516  
ar norādi "BL abonements".

Pasūtīnāt BL varat arī Rīgas redakcijā  
e-pasts: [redakcija@brivalatvija.lv](mailto:redakcija@brivalatvija.lv) vai mūsu mājaslapā  
[www.brivalatvija.lv/abone-interneta](http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta)

Lielbritānijā – 145 GBP, Zviedrijā – 1550 SEK,  
Vācijā un citur Eiropā – 155 eiro

## BL MAN PAŠAM

Lūdzu, piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no \_\_\_\_\_ līdz \_\_\_\_\_

(uz \_\_\_ mēnešiem) pēc šādas adrese:

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Tālrunis: \_\_\_\_\_

e-pasts: \_\_\_\_\_

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

## Brīvā Latvija

### reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro  
par cm<sup>2</sup> ierāmējumā  
Atlaides par reklāmas  
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm<sup>2</sup> ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

## BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,  
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija – Ģertrūdes iela 27, Rīga,  
LV-1011 (Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)

Tālrunis (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,

Tālrunis: +371 67326784.

e-pasts: [redakcija@brivalatvija.lv](mailto:redakcija@brivalatvija.lv)

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)

Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.

NN6 7TJ. Tālrunis: 01788823438, fakss 01788822441.

Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;

pieņem Rietumu abonementus, izņemot

Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.:

07788790952, e-pasts: [terezebogdanova@inbox.lv](mailto:terezebogdanova@inbox.lv)

### ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Liel-britānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550.

NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-

FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wall-

ingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11

47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu

sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administrāto-

re +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts:

[redakcija@brivalatvija.lv](mailto:redakcija@brivalatvija.lv)

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro;

6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemein-

schaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Post-

bank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN:

DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF.

Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens,

Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V.,

Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr.

+49 6403 940933, e-pasts: [info@lk-v.de](mailto:info@lk-v.de)

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro;

12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku

uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem

USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem

55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi

maksā GBP 3,50 (EUR 6) par 10 mm augstu

vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru slud-

inājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā –

SEK 600.

Komerģiālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 sejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parak-

sītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī

redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem

nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-

kācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia

Iespiests: SIA ĒVEKO, Rīga

## SĒRAS



No mums šķīries mūsu  
mīlais vīrs, tēvs, vīratēvs un vectēvs

### JĀNIS ARVĪDS PIĶELIS

Dzimis 1927. gada 6. maijā Dunikas pagastā,  
miris 2017. gada 14. oktobrī Birminghamā

*Turp, kur Tu aizgāji, apstājās laiks,  
Norima sāpes un bēdas.*

Viņu mīļā piemiņā paturēs  
**Zigrīda, Raimonds, Caroline, Alexanders**



Mūžībā devies mūsu mīlais tēvs,  
sievastēvs, vectēvs un onkulis

### GUNĀRS SKAISTLAUKS

Dzimis 1924. gada 28. decembrī Rīgā,  
miris 2017. gada 24. oktobrī Afalterbahā, Vācijā

Dārgā piemiņā viņu paturēs  
**Ināra, Indra un Linda ar ģimenēm**

Izsaku līdzjutību latviešu leģiona virsnieka  
**Gunāra Skaistlauka** ģimenei  
sakarā ar viņa aiziešanu aizsaulē.

**Anta Bergmane**



Mūžībā aizgājis mūsu draugs

### ARVĪDS PIĶELIS

Dzimis 1927. gada 6. maijā Dunikas pagastā, Latvijā,  
miris 2017. gada 14. oktobrī Birminghamā, Anglijā.

Viņu vienmēr atmiņā paturēs  
**Gunārs, Ēriks un Bīrta**

## NEKROPOLE

PERSONU, NOTIKUMU UN KĀPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

**Nekropole.info** arī materiāli,

veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

Skatiet – **[www.nekropole.info](http://www.nekropole.info)**!

## SPORTS

## SPORTS

## SPORTS

SPRAIGS NOVUSA  
TURNĪRS LATVIEŠU  
CENTRĀ MINSTERĒ

Oktobra pēdējās sestdienas rītā Latviesu centra Minsterē (LCM) aulā pulcējās paprāvs novusa cīnītāju skaits un ar nepacietību gaidīja turnīra atklāšanu. Šo novusa turnīru bija noorganizējis LCM valdes loceklis Kārlis Krūmiņš sadarbībā ar novusa entuziastu Kasparu Paegli no Erlangenē.



Kaspars bija paņēmis līdzī 10 ļoti labas kvalitātes novusa galdušus. Kopā tika uzstādīti 11 galdi, līdz ar to sacensties varēja 22 spēlētāji. Bija ieradusies vairāki spēlētāji no Erlangenē, viens no Brēmenes, viens no Frankfurtes un, protams, no Minsteres un tās apkārtnes. Spēles bija paredzētas starp profesionāliem novusa spēlētājiem, kā arī amatieriem – atiecībā pēc izlozes un vēlāk arī pēc ieņemtās vietas ranga tabulā.

Pēc īsas iesildīšanās pie novusa galdiem turnīra rīkotājs Kārlis Krūmiņš sveica sanākušos spēlētājus, viesus un skatītājus. Ja arī daži favorīti sākumā bija zināmi, pēc pirmajām spēlēm jau vairs nebija iespējams noteikt, kurš varētu kļūt par uzvarētāju. Spēles risinājās visu dienu ar pusdienas pārtraukumu. Rīkotāji bija parūpējušies arī par kafiju un minerālūdeni īsajos pārtraukumos starp spēlēm.

Spēles bija spraigas, katrs cīnījās ar atdevi. Dažkārt bija lepnums arī par vismaz vienu uzvarētu spēli. Ja arī pa laikam gadijās kāds spēcīgs pretinieks, dūša nevienam tādēļ nezuda. Zaudētājam drīzāk radās atziņa, ka gods zaudēt stipram pretiniekam un gūt jaunu pieredzi, kā arī pieredzēt augsta līmeņa novusa spēli!



Apbalvojuma kausus saņēma pirmo trīs vietu ieguvēji gan profesionālu, gan amatieru kategorijā. Profesionālu grupā tie bija meistari no Erlangenē – 1. vietu ieguva *Kelemen Daniel*, 2. vietu – *Nandori Zoltan*, bet 3. vietu – Kaspars Paegle. Amatieru konkurencē 1. vietā ierindojās Andris Pūce, 2. vietā – Jānis Ubelis un 3. vietā – Arnis Drille.

Tomēr novusa turnīram izskanot, apmierināti bija gan uzvarētāji, gan pārējie spēlētāji. Lielākā daļa izteicās, ka esot bijis vērts piedalīties – bijusi iespēja kārtīgi izspēlēties, gūt jaunu pieredzi un pavadīt dienu jaukā, sportiskā gaisotnē. Vēlāk atvadoties bija dzirdams: "Tad jau līdz nākamajai reizei!"

Paldies organizātoriem Kārlim Krūmiņam un Kasparam Paeglem par šo izdevušos turnīru! Pabeidzot jāizsaka pateicība arī nenogurstošajām palīdzēm turnīra laikā Ievai Ločmelei, Andrai Pūcei un Ancei Putniņai.

Novērotājs un dalībnieks  
**Viktors Kangeris**

IK UZ SOĻA –  
LATVSKAIS GARS  
Īrijā orientēšanās sacensības  
"Toreiz un tagad!" vai  
"Latviešu labirints"

Svētdien, 22. oktobrī, noritēja neformālās un izglītojošās vides orientēšanās sacensības "Toreiz un tagad!" vai "Latviešu labirints". Stāsta LBĪ jauniešu grupas pārstāves Ilze Stipniece un Laima Gudziševska:



"Kopā piecās komandās iepazīnām un iepazīstinājām Portlišas, Korkas un Kilkenijas viesus ar *Waterford* (as) vietām, kas saistās ar latviešiem, un pilsētas vēsturi un kontrolpunktos pildījām āķīgus uzdevumus. Latviskais gars, komandu saliedētība un azarts bija jūtams ik uz soļa. Tā uzjautrināja gan pašus dalībniekus, gan paligus.

Sarīkojuma otrajā daļā iepazīnāmies ar Latvijā ļoti pazīstamās kustības *Ghetto Games* dibinātāju un līderi Raimondu Elbakjanu. Sarunas brīvā gaisotnē atraisīja ikkatru dalībnieku. Raimonda idejas, redzējums un motivācija darboties lika aizdomāties un sarosīties. Šo projektu organizēja Latviesu biedrība Īrijā (LBĪ) ar Latvijas Ārlietu ministrijas (ĀM) un Eiropas Latviesu apvienības (ELA) atbalstu. Paldies visiem, kas atbalstīja un piedalījās!"

IEDEDZ PHJONČANAS  
OLIMPISKO SPĒĻU UGUNĪ

24. oktobrī Grieķijā notika svīnīgā olimpiskās uguns iedegšanas ceremonija, aizsākot 2018. gada Phjončanas Ziemas olim-



PyeongChang 2018



pisko spēļu lāpas stafeti. Aizdegšanas ceremonija tradicionāli notika antīko olimpisko spēļu mājvietā Olimpijā, Hēras tempļa drupās. Uguni aizdedza galvenā priesteriene, ko atveidoja grieķu aktrise Katerina Lehu, no saules stariem.

Olimpiskās lāpas stafetes pirmo posmu tradicionāli veic Grieķijas sportists, un šoreiz tas gods tika 24 gadus vecajam distanču slēpotājam Apostolam Angelim, kurš jau ir kvalificējies Phjončanas spēlēm. "Tas man ir liels gods, ka esmu izvēlēts par pirmo lāpnesi," sacīja sportists. "Tas patiešām ir unikāls moments." Pirmā lāpas nodošana notika, kā ierasts, pie moderno olimpisko spēļu radītāja Pjēra de Kubertēna krūšutēla, un stafeti turpināja jau nākamās olimpiādas mājvietas Korejas pārstāvis, bijušais futbolists Džisuns Parks. Turpmāk olimpiskā uguns ceļoja pa Grieķiju, veicot 2129 kilometrus, un 30. oktobrī ieradās Akropolē. Šo astoņu dienu laikā astoņās Grieķijas teritorijās notika 36 svīnīgās lāpas sagaidīšanas ceremonijas un stafetē piedalījās 505 lāpneši. 31. oktobrī Atēnu stadionā olimpiskā uguns tika nodota Phjončanas Olimpisko spēļu organizātoriem un sāka ceļu uz Koreju, kurā ieradīsies 1. novembrī, lai sāktu 100 dienas ilgu stafeti šajā valstī, kas beigsies ar galvenās olimpiskās lāpas iedegšanu spēļu atklāšanas ceremonijā 9. februārī.

OSTAPENKO KARJĒRAS  
LABĀKO SEZONU PABEIDZ  
AR UZVARU

Pasaules spēcīgāko sieviešu tenisa turnīrā Singapūrā Aļona Ostapenko otrajā spēlē trīs stundas spēkojās ar slaveno amerikānieti Venusu Viljamsu. Varētu teikt, notika paaudžu tikšanās – Ostapenko ir 20, Viljamsai – 37 gadi. Pirmo setu Ostapenko zaudēja – 5:7, otro uzvarēja – 7:6 (7:3), trešo zaudēja – 5:7. Aļona atkal parādīja istas cīnītājas raksturu, trešajā setā no 0:40 pānākot 5:4. Tomēr izšķirīgajos brīžos Viljamsas lielā pieredze darīja savu.

Pasaules spēcīgākās tenisistes.  
Pēdējā no labās Aļona Ostapenko

WTA sezonas pēdējo turnīru Ostapenko beidza ar uzvaru. Viņa nākamajā sezonā cer būt daudz spēcīgāka, intervijā WTA žurnālistiem sacīja pati sportiste. Ostapenko ar rezultātu 6:3, 6:1 pārliecinoši pārspēja čehietī Karolinu Plīškovu, kurā WTA finālturnīrā pirms tam izcīnīja divas uzvaras un garantēja vietu pusfinālā.

"Šodien laukumā devos, lai izbaudītu spēli, jo tā bija mana pēdējā spēle Singapūrā un šajā sezonā. Tas bija lielisks veids, kā beigt sezonu," video intervijā WTA pārstāvjiem teica Ostapenko.

Finālā Vozņacki pārspēja Viljamsu 6:4; 6:4.

**P. Karlsons**

## PAZIŅOJUMI

## ANGLIJA

**VALSTS SVĒTKI STRAUMĒNOS** svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15. Tautiešus uzrunās Viesturs Kairiņš, pazīstamais latviešu kino, teātra un operas režisors. Piedalās *Straumēnu* koris un *Straumēnu* skolas dejojāji.

**DIEVKALPOJUMI  
ZIEMLANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere**

**Bradfordā**, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 *Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA*, svētdien, **19. novembrī**, plkst. 11 dievkalpojums.

**MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere**

**Mančesterā**, *Martin Luther Kirche, 9 Park Road, Stretford, M32 8FE*, svētdien, **12. novembrī**, plkst. 13.30 dievkalpojums.

**VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere**

**Straumēnos**, Zviedru zālē, *Catthorpe Manor, Libourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15. Valsts svētku svētkbrīdis.

**AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere**

**Derbijā**, *Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT*, svētdien, **5. novembrī**, plkst. 12 dievkalpojums.

**Notinghamā** svētdien, **5. novembrī**, plkst. 15 dievkalpojums **NENOTIKS**.

**APVIENOTAJĀ LONDONAS  
LATVIEŠU EV. LUT. UN  
MIERA DRAUDZĒ**

Ulrika Eleonora *Swedish Church, 6-11 Harcourt Street, London, W1H 4AG*, svētdien, **5. novembrī**, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu.

**ZVIEDRIJA****DIEVKALPOJUMI**

**GĒTEBORGAS ev. lut. draudzes** Latvijas valsts svētku dievkalpojums svētdien, **12. novembrī**, plkst. 14 Hāgas baznīcā (*Haga kyrka, Haga Östergata 30, Gēteborgā*). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Zilgme Eglīte, pie ērģelēm *Peter Wāgsjō*. Dievkalpojumu kuplīnās kokles un dziesmas. Pēc dievkalpojuma sadraudzība Hāgas draudzes telpās. Visi mīļi gaidīti!

**STOKHOLMAS** Ekumeniskais Latvijas valsts svētku dievkalpojums sestdien, **18. novembrī**, plkst. 14 Ādolfā Fredrika baznīcā (*Adolf Fredriks kyrka, Holländargatan/Sveavägen, Stockholm*). Dievkalpojumā piedalās mācītāji Ieva Graufelde, Dr. Normunds Kamergrauzis un priesteris Andris Priede. Pie ērģelēm *Gundega Novotny*. Dievkalpojumu kuplīnās skolēni no Stokholmas latviešu skolas un Stokholmas latviešu koris. Visi mīļi gaidīti!

**ESKILSTŪNAS** ev. lut. draudzes Latvijas valsts svētku dievkalpojums svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15 Svētā Andreas baznīcā (*Sankt Andreas kyrka, Vasavägen 42, Eskilstūnā*). Mācītāja Zilgme Eglīte, pie ērģelēm *Viola Rosenquist*. Pēc dievkalpojuma sadraudzība pie kafijas galda.

**Stokholmas Sv. Ērika katoļu katedrāles kriptā**, *Folkungagatan 46* (pazemes vilciena pietura: *Medborgarplatsen*), svētdien, **19. novembrī**, plkst. 12 latviešu dievkalpojums. Bīskapu kriptā atrodas zem katedrāles. Jāiet lejup, pa kreisi no katedrāles galvenās fasādes, līdz pirmajām puspagraba durvīm labajā pusē.

Laipni lūdz pievienoties kopīgai Pateicības misei Latvijas neatkarības 99. gadskārtā Stokholmas latviešu katoļu saime, draudzes atbildīgā Anita Elksne un kapeļāns Andris Priede.

## VĀCIJA

**"VALSTS ESAM MĒS" –  
SVĒTKU DIENA MINSTERĒ  
2017. gada 18. novembrī**

**No plkst. 10 līdz 14 – Volejturnīrs** Upenberga skolas sporta zālē, *Bröderichweg 36, 48159 MS*, dalības maksa 5 EUR, pieteikties pie Kārļa Krūmiņa, tālr. 0151 16366110 vai *karlis.krumins@gmx.de*

**No plkst. 11 līdz 13 – Dokumentālā filma** "Vārpa apsoltā zeme" Latviesu centrā Minsterē *Salzmannstr 152 48159 MS*.

**No plkst. 17 līdz apm. 19 – "Valsts esam mēs"** – receptes deviņdesmitdeviņgadniekam uz simtgadi. Piedalās "ImantaDimanta un draugi" un mēs (tu, es, viņš, viņa – dejos "Miladeko" un dziedās koris "Dudans").

**No plkst. 19 līdz 24 – Saviesīgs vakars**, muzicēs "ImantaDimanta un draugi", gādājam ēdienu **kop-**

**galdam**, būs pērkams Latvijas alus un darbosies Balzama kokteiļu bārs. Ieeja 10 EUR, LCM biedriem 7 EUR. Sarīkojumu atbalsta Ārlietu ministrija. Iepriekšēja pieteikšanās – tālr. 0251/217017 vai info *lcm.lv*

**DIEVKALPOJUMI**

**Štutgartē**, Vecās Pils kapelā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien, **3. decembrī**, plkst. 15. Pirmās Adventes dievkalpojums latviešu un vācu valodā ar bērnu piedalīšanos. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars senās sakristejas telpās.

**Ludvigshāfenā**, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā, svētdien, **12. novembrī**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

**Hanoverā**, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, **12. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

**Oldenburgā**, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **19. novembrī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.